

Kirkkosanomat

16/20 ♦ 10.10.2012 www.tampereenkirkkosanomat.fi

REILUSTI KRISTITTY

Elina Kiviranta sai työpaikan arkistosta

Tampereen Kaupunkilähetys on sosiaalisen yrityksen ensimmäinen seurakuntien ulkopuolinen palvelun tilaaja.

➤ SIVU 4

Hannu Jukola

Jukka-Pekka Fabrin

Sairaalsuunnitelmat menivät nyt uusiksi

Hiippakuntakanttori Aija-Lee Ranta on mukana keräämässä varoja syntymäpaikkansa Onandjokwen sairaalan kunnostamiselle Namibiassa.

➤ SIVUT 6-7

Hannu Jukola

Myötäelävä ymmärtäminen tukee muistisairasta

Maire Lundan ja hänen läheisensä ovat hyötynet TunteVa-toimintamallista, joka tukee muistisairaan minuutta ja on lisännyt vuorovaikutusta.

➤ SIVU 8

Lammas on viimeinen turvapaikka

➤ SIVU 3

– Lammas on viimeinen turvapaikka ongelmaiselle. Ei täältä hyvää ihmisiä ja työntekijöitä päästetä niin vain pois, kiittelee Yrjö Ikonen Mustan Lampaan päihdetyöntekijää Mirja Vasaraa, joka aikoo jäädä eläkkeelle ensi vuonna.

Tampere 10.10.2012

Vaikeiden aikojen vaalit

KAHDEN JA PUOLEN viikon päästä voimme antaa äänemme yhteisten asioiden puolesta. Kuntavaalit ovat kansalaisille tutuimmat ja tärkeimmät. Näissä vaaleissa kansalaiset ovat lähellä joka-päiväiseen arkeen liittyvissä kysymyksissä.

Äänestysaktiivisuus on vuosien mittaan vaihdellut. Nykyisin monet nuoret ajattelevat, että he voivat vaikuttaa muullakin tavalla kuin perinteisellä äänestyksellä.

Äänestysprosentti oli vuonna 2004 Tampereella 55,7 ja neljä vuotta myöhemmin 59,4. Pirkanmaalla äänestettiin miltei samalla tavalla. Vuonna 2004 uurnilla kävi 59,2 prosenttia ja vuonna 62,2 prosenttia äänioikeutetuista.

Vuonna 2004 elettiin vielä hyviä aikoja. Olisiko niin, että talouden tiukkuus toisi uurnille uusia äänestäjiä, niitäkin, jotka eivät ole ennen tulleet ajatelleeksi koko asiaa? Myös puoluekenttä on muuttunut edellisvuosia enemmän. Se saattaa vaikuttaa myös yleiseen äänestysintoon.

Joka tapauksessa tulossa ovat mielenkiintoiset vaalit. Oman lisänsä tuo sosiaalinen media, joka voi saada liikkeelle suuria joukkoja ihmisiä.

Suomen taloudellinen tila heikkenee nopeasti. Parin kauden ajan olemme saaneet kuulla uutisia irtisanomisista miltei päivittäin. Kyseessä ovat usein suuret työnantajat, jolloin lähijoukkoja on kerralla paljon. Esimerkiksi kaupan ala, einesteollisuus ja Finnair vähentävät väkeä. Isojen yhtiöiden saneeraukset vaikuttavat aina laajalti.

Yhdeksi vaaliteemaksi näyttää tulevan köyhyys. Köyhyys ei ole neljän vuoden aikana hävinnyt mihinkään. Näyttää vain siltä, että hyvinä vuosina vähävaraiset eivät juuri pidä isoa ääntä itsestään. Siksi tuntuu hyvältä, että esimerkiksi Tampereen seurakuntien yhteiskunnallinen työ on nostanut asian esille.

Vaaliuurnille aikovilla on varmasti monenlaisia kysymyksiä. Kukaan ei tiedä, kuinka monta kuntaa meillä on tulevina vuosina. Kiihtyykö keskittyminen isompiin keskuksiin? Kuka pitää huolta niin kotona asuvista kuin laitoksissa loppuaikaansa vietävistä vanhuksista? Puheet siitä, kuinka monta hoitajaa laitoksissa on oltava, tuntuvat epärealistisilta. Kun lääkäreitäkään ei kuulemma ole tarpeeksi, miten julkiselle puolelle riittää tarpeeksi työntekijöitä?

Isoja kysymyksiä, joihin on tulevina vuosina otettava kantaa.

Tampere – monessa menossa

TAMPERE ON paikka, jossa on hyviä teattereita, Tampere-talo ja monia muita paikkoja, jotka houkuttelevat meitä lähtemään liikkeelle ja tapaamaan toisia.

Maksullisten kohteiden lisäksi tarjolla on kymmeniä tapahtumia, jotka eivät maksa mitään. Kiitokset erityisesti Tampereen päivästä ja niistä monista mukavista kohteista, joita eri tahot olivat meille kävijöille valmistaneet. Ei ihme, että Tampereelle hakeudutaan jatkuvasti myös asumaan.

Marja Rautanen

Hannu Jukola

Anna lahjaksi lämmin joulumieli

Merimieskirkon kautta on jo 137 vuoden ajan välitetty joululahjoja ”tuntemattomille merenkulkijoille”. Tämä perinne elää yhä vahvana. Suomen merimieskirkon toimipisteet Suomen rannikkokaupungeissa sekä Alankomaissa, Belgiassa, Iso-Britanniassa, Kreikassa ja Saksassa välittävät kotoisen joulun tunnelman heille, jotka viettävät joulunsa merellä.

– Villasukat lämmittävät mukavasti, mutta vielä enemmän lämmittää ajatus ihmisestä, joka on halunnut muistaa tuntematonta merimiestä, sanoo Pirkkalan kirkko-

Hannu Jukola

herra **Olli-Pekka Silfverhuth**, joka toimi useita vuosia Hampurin merimiespappina.

Lahjat voi toimittaa 26.10. mennessä, osoitteella Vuosaaren merimieskirkko Provianttikatu 4, 00980 Helsinki tai lähimmälle merimieskirkolle.

Voit antaa myös rahalahjoituksen. Kertyneillä varoilla merimieskirkko tekee 10 euron arvoisia paketteja. Rahalahjan voi lähettää tilille Sampo Pankki 800018–63597 (FI55 8000 1800 0635 97 DABA-FIHH). Viitetiedoksi ”Joululahja merenkulkijalle”

Lukijapostia

Homosodasta lähimmäisen kunnioittamiseen

Martti Tuure ottaa Kirkkosanomissa (12.9.) osaa homokeskusteluun ja toteaa, että ”on parempi perustaa asioita siihen, mitä tiedetään kuin siihen, mitä emme tiedä”. Myös minun mielestäni on tärkeää erottaa tieto ja usko toisistaan.

Tiedämme, että Paavali kritisoi Raamatusta miesten välistä seksiä. Emme kuitenkaan tiedä, mitä Jumala homoseksuaalisuudesta ajattelee.

Joku uskoo Jumalan pitävän miesten välistä seksiä syntyinä esimerkiksi Paavalin sanomisten perusteella. Joku toinen uskoo, ettei Jumalalle ole mitään väliä rakastelumppaneiden sukupuolella. Kukaan ei kuitenkaan ole oikeassa eikä väärässä, koska kyse ei ole tiedosta, vaan uskosta.

Tulkitsemme Raamattua eri tavoin, eikä kukaan meistä ole toista

parempi sanomaan, miten Raamattu tulisi tulkita.

Voisimmeko pyrkiä siihen, ettemme nosta omaa uskonkäsitystämme toisten yläpuolelle? Pysyisimmekö aidosti kunnioittamaan erilaisia näkemyksiä?

Riku Karppinen

Pirkanmaan Setan hengellisen vertaistukiryhmän vastuuhenkilö

Eksyttävä vai maailman valo?

On tyrmistyttävää huomata, että kirkon tuomiorovasti ja muut papit nostavat esille hyväksyvän asenteensa homoseksuaalisuuteen – ja vieläpä Jeesuksen nimessä.

Onhan toisaalta näin, että tätä tietä kaikki Raamatun vastaiset käytösmallit ovat saaneet hyväksyntänsä; kirkko vesittää Raamatun normit ja media yleistää, tekee tutuksi, nykyelämään kuuluviksi asiat, jotka Jumalan sana tuomitsee.

Jeesuksen näkemyksen näemme selkeästi hänen opetuksistaan. Kaikkea, mitä Hän sanoi ja opetti, ei toki ole voitu Raamattuun kirjoittaa. (Joh 21:25)

Muistiinmerkityissä opetuksissaan Hän ei varsinaisesti mainitse homoutta tai pedofiliaa, mutta antoi selkeät periaatteet, jotka tuomitsevat haureuden ja kieroutuneet sukupuoli-suhteet.

Eikö juuri Jeesus kutsunut Paavalin ja antanut hänelle tehtäväksi viedä hänen opetuksensa ”pakana-maailmaan”? Paavali puhui luonnonvastaisista seksuaalisista tavoista. (Room. 1:26–32)

Jumalan vanhurskaista säädöksistä Paavali tässä puhui, ei omistaan. Jeesuskaan ei esittänyt omia mielipiteitään, vaan piti järkkymättä kiinni Jumalan sanasta.

Jeesus ei rakastanut tahallisia synninharjoittajia, vaan kehotti heitä luopumaan syntisestä elämäntavastaan, kääntymään ja katumaan, jotta he voisivat saada armon ja anteeksiannon ja toivon ikuisesta elämästä.

Jumalan armosta on tehty kaiken käsittävä teesi, joka jättää huomiotta ihmisen oman valinnan ja vastuun; kääntymyksen, katumuksen ja pyrkimyksen muutokseen. Ihminen on tässä armon käsityksessään asettanut omat norminsa ja mieltymyksensä Jumalan viisauden ja Hänen normiensa yläpuolelle. Homouden puolustelussa se näkyy räikeästi.

2 Tim 3:13 kuvaa nykytilannetta hyvin: ”*Pahat ihmiset ja petkuttajat menevät yhä pidemmälle pahuudessa, eksyttäen ja eksyen.*”

Onko kirkolla eksyttäjän rooli? Eikö sen pitäisi olla maailman valo?

Sääli kirkkokansaa

Kirjoilta yleisönohastoon! Mielipide saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli iuskaa. Kirjoittaja voi käyttää nimimerkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon. Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: tampereenkirkkosanomat@evl.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanommat, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

➤ Kirkossa on paljon sisäpiirin kieltä ja ammattislangia. Usko on tuki paljon muutakin kuin kielellistä ymmärtämistä, mutta kieli on silti tärkeää. Selkokieli avaa teologiaa ymmärrettäväksi. Niin erilaiset ihmiset voivat osallistua kirkon elämään tasavertaisemmin.

Maakuntajohtaja, selkokirjoittaja **Pertti Rajala** Vantaan Lauri 20.9.

➤ Jokaisen elämä on arvokas. Oli se sitten minkäläistä tahansa. Etenkin nuoren pitää saada tuntea, että häntä tarvitaan ja hän on tärkeä osa tätä

maailmaa. Jos tuntuu, että on kaikkien jaloissa, se vie ilon pois. 105-vuotias evankelista **Hilja Aaltonen** Aamulehden kaupunkilehti Moro 20.9.

➤ Aika hienosti olen selvinnyt leudemasta ja ansaitisin palkinnon. Paras palkinto on se, että saan olla elämässä mukana. 6-vuotias **Oskari Malmström** Kirkko ja kaupunki 20.9.

➤ Kirkkona meidän pitäisi paljon rohkeammin uskaltaa avata myös asioita, joihin ei ole olemassa valmiita ratkaisuja. Siitä huolimatta, että se voi

ahdistaa. Todellisuuden ja sietämättömyyden kohtaamiseen tarvitaan paljon luottamusta, uskoa ja rohkeutta – ei helppoja ratkaisuja ja syyllistämistä. Arkkikiipisa **Kari Mäkinen** Suomen Kuvalehti 21.9.

➤ Minulla on aika monta kummiä. Joskus ne on yökylässä meillä ja leikkii lasten kanssa. On kiva olla kummien sylissä. Mukavinta on tietysti se, että kävin kummitäidin kanssa Särkänniemessä. Kummien kuuluu auttaa ja rakastaa.

4-vuotias **Lilja**, Porin Kirkkosanommat 27.9.

Pastori Maarit Kuusisto piti hartauden Mustan Lampaan asiakkaille. Kuuntelemassa oli myös Tampereen ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijoiden ryhmä, joka järjestää projektipäivän Lampaassa 22.10. Kissataulun alla istui pienituloinen eläkeläinen Aune Hirvo, joka on saanut ruoka- ja vaateapua Lampaasta. – Lammas on tosi asiallinen paikka, kiittelee Hirvo.

Uudet tilat näköpiirissä

Musta Lammas tarjonnut apua 30 vuotta

– Olen seurannut viime kuukausien keskustelua Tampereen keskustan juopottelusta. Sana ”ihmisroska” hävettää. Pitää muistaa, että keskustan humalaisilla on usein rankkoja kokemuksia elämästä, työttömyydestä sekä osattomuudesta. ”Ihmisroska” -sanan käyttö lisää häpeän ja nöyryytyksen moninkertaiseksi, miettii **Antti Lemmetyinen**, Tampereen seurakuntien entinen diakoniajohtaja, joka puhuu päihdekeskus Mustan Lampaan 30-vuotisjuhlassa valtakunnallisena asunnottomuuspäivänä 17. lokakuuta.

Lemmetyinen aikoo puhua asunnottomuuspäivänä luovuttamattomasta ihmisarvosta ja oikeudesta toivoon, anteeksiantoon ja armoon.

– Asunnottomien päivänä kylä kuullaan politiikkaan liittyviä puheenvuoroja, niin kuin pitääkin. Mutta ei riitä, että niihin palataan vain kerran vuodessa, asunnottomien päivänä. Poliitiikan tekijät – ikävä kyllä – tietävät, että asunnottomat eivät ole potentiaalisia äänestäjiä.

Antti Lemmetyinen perusti Tampereen seurakuntien Mustan Lampaan diakonissa **Kaija Hakalan** kanssa. Lammas aloitti toimintansa Teetupana, joka oli tarkoitettu vakavista päihde- ja asunnottomuusongelmista kärsiville ihmisille.

– Se oli matalan kynnyksen paikka, jossa oli tarjolla lämmin tila, pientä välipalaa ja ystävällinen vastaanotto sekä ohjausta ja kannustusta palvelujen piiriin. Pian kuitenkin havaittiin, että voimme tehdä enemmänkin, muistelee Lemmetyinen.

1980-luvun lopulla toimintaa varten saneerattiin lisää tilaa nykyiseen pihapiiriin Pellavatehtaan katu 17:ssä. Päiväkeskus sai suihkut, pesutuvan, vaatevaraston ja oleskelu- ja ruokailutilat. Rinnalle kehittyi myös pienimuotoista tukiasutustoimintaa.

Laajennuksen jälkeen virisi jonkin verran keskustelua toiminnan sijainnista.

– Vastauksemme oli: Näitä palveluja tarvitsevat ihmiset ovat keskustassa, eivät laitakaupungilla. Toiminta sai kuitenkin paljon

enemmän myönteistä kuin kielteistä palautetta, kertoo Lemmetyinen.

Kolmen R:n taktiikka toimii

Mustan Lampaan toiminta-ajatus ei ole muuttunut 30-vuotistaipaleen aikana. Se on edelleen tukipiste syrjäytyneille, asunnottomille, vähävaraisille ja päihde- ja mielenterveysongelmien kanssa kamppaileville ihmisille.

Nykyisin Lampaassa käy päivittäin 50–90 asiakasta. Kävijöiden määrä on vuosi vuodelta lisääntynyt, viime vuonna heitä oli yhteensä 15 000.

– Monenlaista tarinaa ja ihmiskohtaloa on kyllä kieltämättä nähty. Kotikäynnille mennessä ei koskaan tiedä, mitä vastassa on, miettii Lampaan työntekijä, diakoni **Salme Asunen**.

– Pyrimme auttamaan ihmistä tässä ja nyt, aina senhetkisen tilanteen mukaan. Meille ei tarvitse varata aikaa, lisää päihdetyöntekijä **Mirja Vasara**.

Molemmat työntekijät ovat tehneet 20-vuotisen työrupeaman Lampaassa. Työnkuva on muuttunut huomattavasti vuosien saatossa.

Nykyisin Asunen ja Vasara ovat omien sanojensa mukaan ”duunareita” ja ”joka paikan höyliä”, jotka monien käytännön töiden lisäksi auttavat asiakkaita tukihakemuksissa, asuntoasioissa ja terveydenhuollossa. Yhteistyötä tehdään paljon sosiaaliviranomaisten kanssa.

– Vaikka työ on vaatinut koulutautumista, se on käynyt mielekkäämmäksi. Olemme nähneet, miten tukitoimet ovat kohentaneet asiakkaiden elämäntilannetta. Olemme asiakkaiden puolesta puhujia, emme viranomaisia. Asiakkaiden luottamus on silti hankittava auttamistyössäkin, pohtii Asunen.

Työ päihdeongelmaisten parissa on viime vuosina muuttunut haastavamaksi.

– Huumeiden ja lääkkeiden käyttö on lisääntynyt ja sekakäyttö on ongelma. Väki on myös nuorentunut, kertoo vahtimestari **Pertti Andersson**.

Viime vuosina työtä on lisännyt myös lahjoitusruuan jakelu. Työntekijät eivät valita – päinvastoin.

– Lämmin kiitos kaikille ruuan lahjoittajille ja Lampaan vapaaehtoistyöntekijöille. Ilman apua emme pärjäisi, kiittää Asunen.

Työn lähtökohtana on kolme R:ää: Rakkautta, Rohkeutta ja Rajoja. – Myös Lampaassa on säännöt. Täällä ei siedetä väkivaltaa, kerjäämistä, kirosia eikä navanalusjuttuja. Ovella puhallutetaan. Kovassa humalassa ei pääse sisään, mutta aina toivotetaan tervetulleeksi seuraavana päivänä, Salme Asunen kertoo.

Tiukoista säännöistä huolimatta jokaisella on ihmisarvo ja hänet hyväksytään aidosti.

Työntekijät tekevät asiakkailleen myös viimeisen palveluksen eli järjestävät tarvittaessa hautajaiset ja muistotilaisuuden sekä auttavat omaisia käytännön järjestelyissä.

Uudet tilat lidesrannasta?

Tampereen seurakunnat ja Tampereen kaupunki ovat jo vuosien ajan etsineet sopivaa uutta tilaa päiväkeskukselle. Pellavatehtaan kadun tilat eivät enää vastaa tämän päivän kuntouttavan päihdetyön tarpeita.

Neuvottelut uusista tiloista ovat edenneet viime viikkoina.

– Näillä näkymin asunnottomien kriisimajoitus ja Musta Lammas saavat uudet tilat lidesrannassa sijaitsevasta rakennuksesta, joka on toiminut leipomona, vahvistaa Mustan Lampaan johtaja, johtava erityisdiakoni **Marko Ajanki**.

Kirsi Airikka

Mustan Lampaan 30-vuotisjuhlaa vietetään keskiviikkona 17.10. klo 12–18 Mustassa Lampaassa, Pellavatehtaan katu 17. Virallinen roskagaala klo 16 sekä ehtoolliskirkko klo 17.30. Tarjolla on lihakeittoa ja kakkukahvit.

Nuorisotyön ohjaaja **Kati Malmi** on haastatellut Mustaan Lampaan asiakkaita lopputyötään varten. ”Sää käytät tai sit sää et käytä” -pro gradu hyväksyttiin syyskuussa Tampereen yliopiston sosiaalipsykologian laitoksella.

Tutkielma verkossa: <http://tutkielmat.uta.fi/tutkielma.php?id=22889>

Café Olohuoneen vuokrasopimus päättyy

Hervannan Café Olohuoneen vuokrasopimus päättyy tämän vuoden lopussa. Tampereen seurakuntien yhteinen kirkkoneuvosto päätti asiasta 27. syyskuuta.

Café Olohuoneen toiminta kauppakeskus Duossa alkoi keväällä 2009, ja tilojen vuokrasopimusta on päätetty kahteen otteeseen jatkaa.

Café Olohuoneen kulut ovat olleet toiminta-aikana yhteensä 195 000 euroa suuremmat kuin tuotot. Kuluihin sisältyy noin 21 000 euron vuotuiset sisäiset

vuokrat. Kahvilan tilat ovat pienet, joten on ollut vaikeaa saada riittävästi myyntiä kuluihin verrattuna.

Toiminnallisesti Café Olohuone on saavuttanut kävijämäärätavoitteensa ja se on myös toiminut Tampereen seurakuntayhtymän strategian mukaisesti seurakunnan olohuoneena, jonne ihmisten on ollut helppo poiketa.

Café Olohuoneen toiminnasta päättää Hervannan seurakunta. Yhteinen kirkkoneuvosto päättää vain tilojen vuokraamisesta.

Tampereen Kirkkosanomat uudistuu – kerro ideoitasi ja toiveitasi!

Tampereen seurakuntien viestintä on aloittanut Tampereen Kirkkosanomien uudistuksen. Tarkoituksena on kehittää sekä lehden sisältöä että ulkoasua. Uusi lehti aloittaa ilmestymisensä syksyllä 2013 kesätauon jälkeen.

Tavoitteena on, että Kirkkosanomat on edelleen ihmisen puolella. Lehti tarjoaa tietoa, arkisia asioita, kosketuspintaa sekä arkeen että pyhään ja avaimia hengelliseen kasvuun. Kirkkosanomat merkitsee seurakuntayh-

teyttä monille, etenkin niille, joilla ei muuten ole tiiviitä kontakteja toimintaan.

Tule mukaan uudistamaan lehteä! Lukijoilla on nyt mahdollisuus antaa toimitukselle palautetta, ideoita ja kommentteja lehden uudistamiseen.

Hankkeen yhteydessä pohditaan myös, pitäisikö lehden nimi muuttua. Lukijat voivat ehdottaa lehdelle uutta nimeä.

Voit antaa palautteesi ja ideasi:

verkossa: www.tampereenseurakunnat.fi/kirkkosanomat Kirkkosanomien verkkosivulla: www.tampereenkirkkosanomat.fi Facebookissa: www.facebook.com/tampereenseurakunnat/ sähköpostitse: tampereenkirkkosanomat@evl.fi kirjeitse: Tampereen Kirkkosanomat, toimitus, lehti uudistus, PL 226, 33101 Tampere

Yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan pieniä palkintoja.

Herätys!

Onko kirkon ovi raskas avata?

Kirkkohallituksen hyväksymä *Saavu – kirkon saavutettavuusohjelma* julkistettiin Kuopion diakoniapäivillä lauantaina 6. lokakuuta.

Mitä saavutettavuus ja esteettömyys tarkoittavat, Tampereen kaupungin vammais- ja esteettömyysasiamies Jukka Kaukola?

– Saavutettavuus on sitä, että kaikki ovat tervetulleita käyttämään erilaisia palveluja ja tiloja. Puhutaan esimerkiksi asenteellisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta saavutettavuudesta. Taloudellinen saavutettavuus on esimerkiksi sitä, että tapahtumiin on vapaa pääsy.

– Esteettömyys on osa saavutettavuutta. Esteetön on tila tai palvelu, joka ei erottele henkilöitä liikkumis- tai toimimiskyvyn perusteella. Esteettömyyden edistämisessä on otettava huomioon esimerkiksi liikkuminen, kuuleminen, näkeminen ja ymmärtäminen.

Miten saavutettavuus toteutuu kirkossa tällä hetkellä?

– Tampereella kirkkojen fyysistä esteettömyyttä on edistetty kiittävästi. Vanhan kirkon pohjoissivun luiska on siitä hieno esimerkki. Pitäisin tärkeänä, että seurakuntien esteettömyysohjelmassa mainitut toimenpiteet toteutetaan. Esteettömyyden edistämistä tulisi lähestyä osana saavutettavuuden näkökulmaa: mitä asioita on huomioitava, että esimerkiksi jumalanpalvelus tai konfirmaatiotilaisuus on kaikille soveltuva.

– Viestintää ei voi aliarvioida. Nettisivuilta tulisi löytyä tietoa tapahtumien ja tilojen saavutettavuudesta. Pieni, mutta merkityksellinen asia ovat opasteet. Ne auttavat löytämään kirkon sivuoven luiskalle, jos pääovella on portaat.

– On oltava yhteinen näkemys esteettömyydestä. Työssäni olen törmännyt asenteeseen, että tila on esteetön, jos portaita on yksi tai kaksi. Pyörätuolin nostaminen ei kuitenkaan ole henkilöä kunnioittavaa. Siksi tarvitaan myös koulutusta.

Valpuri Tauriainen

Lue lisää Kirkon saavutettavuusohjelmasta Sakastin verkkosivuilta osoitteesta: sakasti.evl.fi

Sosiaalinen yritys työllistää reilusti

Martinus-säätiön keväällä perustaman sosiaalisen yrityksen palkkistoilla on jo neljä työntekijää. Touko-kesäkuussa aloittivat kolme ensimmäistä ja neljäs syyskuussa.

Sosiaalisia yrityksiä on Suomessa noin 160, mutta seurakunnille aluevaltaus on uusi.

– Haluamme haastaa naapuri-seurakunnatkin mukaan: voimme tehdä yhteistyötä tavalla tai toisella, innostaa Martinus-palveluiden toimitusjohtaja **Merja Kerttula**.

Sosiaalisessa yrityksessä vähintään kolmasosan työntekijöistä on oltava osatyökykyisiä tai pitkäaikaistyöttömiä. Työntekijä on opettelemassa työelämän pelisääntöjä tai hakemassa uutta vauhtia.

– Perusidea on, että hän pätkän aikana annettavan valmennuksen myötä löytäisi seuraavan työpaikan. Kun hakee töitä sen jälkeen, on jo paljon paremmat mahdollisuudet työllistyä.

– Tässä palautetaan työkykyä ja uskoa työllistymiseen. Sen jälkeen tietää paremmin, missä pärjää. Tai ehkä huomaa, että tämä ei ole minun alani, tai en pysty tekemään tätä, Kerttula kertoo.

Sosiaalisen yrityksen tehtäviä ovat sekä palvelujen tuottaminen että heikossa työmarkkina-alueella olevien työllistäminen.

Jatkossa työjaksoon voi ehkä liittää oppisopimuksen ja näyttö-

tutkinnon. Mukana voi olla myös työelämävalmennusta, jossa tree- nataan työnhaun tilanteita ja annetaan eväitä työelämään.

Tavoitteena on, että kaikki seurakuntiin töihin tulevat palkkatuettavat tulisivat Martinus-palveluiden kautta.

Hyvää palautetta

Risto Leppänen oli työskennellyt samassa yrityksessä kaksikymmentä vuotta, kun tapaturma vei osan hänen työkyvystään. Hänen työskentelystään Rajalan leirikeskuk- sen talonmiehenä on tullut Martinus-palveluille hyvää palautetta – sekä työn laadusta että siitä, että paikan päällä on joku ratkaisemas- sa ongelmia, Kerttula kertoo.

Ruokapankki pääsi elokuussa uuteen halliin Nekalassa. Korkei- siin tiloihin mahtuu RuokaNys- sen lisäksi isoja lavallisia ruokaa, kyl- mävarasto ja kunnan sosiaalityt.

Marko Simonen sai pestin ke- säkuulta vuoden loppuun.

– Sitä ennen olin täällä vuoden vapaaehtoisena.

Simosella on takana kuljetus- alan koulutus ja työkokemus sekä logistiikan tutkinto, mutta raskas työ poltti loppuun:

– Koskaan et tiennyt, milloin työpäivä päättyy.

Ajaminen kävi myös niskan kunnan päälle, ja niin päättyi yölinen jakeluauton pyörittys. Alkoi työttömyysjakso, välissä työelä- mävalmennus, kunnes löytyi va- paaehtoistyö Ruokapankilta kah- tena päivänä viikossa, ja tämä työ- pätkä.

Näissäkin hommissa tarvitaan hauista, mutta työ on monipuolis- ta. Kahden lapsen isää ilahduttaa tietää, moneltako pääsee kotiin.

– Jos hommat eivät jatku, teen vapaaehtoistyötä. En lähde enää kouluttautumaan toiselle alalle. Itse uskon, että jatkoa löytyy.

Simosen mielestä sosiaalisen yrityksen toiminnasta on selke- ää hyötyä molemmille osapuolil- le. Seurakuntayhtymällä ei ehkä muuten olisi mahdollisuuksia tar- jota näitä töitä.

– Tässä ollaan paljon yhteydes- sä. Tavallisessa työpaikassa menet heti oravanpyörään takaisin.

Lisätietoa: [www.martinus.fi/ martinuspalvelut](http://www.martinus.fi/martinuspalvelut)

Marko Simonen työskentelee Ruokapankin uusissa tiloissa Nekalan Kuoppamäentienellä. Hänen tehtäviinsä kuuluu muun muassa ruoka-avustusten pakkaamista RuokaNysseen. Takana on Ruokapankin toimintaa johtava Seppo Ahokainen.

Risto Leppänen hallitsee monenlaiset talonmiehen tehtävät.

Asta Kettunen

Vinkkejä myrskyyn ja muuhun

Ari ja Raija Kymäläinen suosittelevat, että kaikki parit osallistuisivat parisuhdekurssille.

Parisuhde tarvitsee sopivia palikoi- ta onnistuakseen. 38 vuotta naimis- sissa olleiden **Ari ja Raija Kymä- läisen** mielestä palikoita kannat- taat tutkailla silloin, kun suhde voi hyvin. Pirkkalalainen pari suositte- leekin, että kaikki parit osallistuisi- vat parisuhdekurssille.

Kymäläiset ovat sekä osallistu- neet että vetäneet parisuhdekurs- seja Tampereen seudulla yli 15 vu- oden ajan. Se on helpottanut yhteis- tä taivalta.

– Kaikki parisuhteen eteen teh- ty työ vahvistaa parisuhdetta ja luo yhteenkuuluvuuden tunnetta, summaa Ari Kymäläinen.

Laturit kiinni

Parisuhdetta pidetään nykyään tärkeänä, mutta monella on ongel- mia sitoutua. Luterilaisessa kirkos- sa pariskuntien hyvinvointi on yk- si kärkihankkeista, ja Tampereen

seurakunnissakin on tarjolla toi- mintaa sen puitteissa. Lokakuun lopulla Seurakuntien talossa pide- tään Palikat -parisuhdeviikonlop- pu, jossa pureudutaan niin puoli- soon kuin vanhemmuuteenkin si- toutumiseen. Ilmoittautua voi 15. lokakuuta asti.

– Kurssille voivat tulla kaik- ki ne, jotka ovat parisuhteessa, eli seurustelevat, ovat kihloissa, avo- liitossa tai naimisissa. Olemme ha- lunneet pitää osallistumiskriteerit mahdollisimman avoimina, sanoo ohjelmasta vastaava pastori **Katri- na Hallikainen**.

Parisuhdeviikonloppuna 27.–28. lokakuuta puhutaan arvoista ja sek- suaalisuudesta sekä ladataan yhtei- siä akkuja. Luvassa on ryhmätöitä ja vertaistukea, joten kokemuksis- ta voi jutella muiden parien kanssa. Alustajina on perheneuvonnan am- mattilaisia ja vapaaehtoisia.

Palikoiden jakaminen

Parhaillaan käynnissä on muitakin parisuhdehankkeita. Esimerkiksi Aitolahden kirkolla kokoontuu vii- tenä sunnuntaina Parisuhteen pali- kat -kurssi. Hallikainen on jäsenenä Pareille parasta -kärkihankkeessa.

– Toiveenamme on, että voisi- me toteuttaa säännöllisesti jotain tämäläisyyttä pariskunnille seu- rakunnissa. Se voisi olla pienimuo- toisempaa, hän kertoo.

Palikoihin pääsee tutustumaan tarkemmin osoitteessa www.parisuhteenpalikat.fi. Tampereen seu- rakuntien kurssit ja tilaisuudet löy- tyvät parhaiten netin tapahtuma- kalenterista.

Lisätietoa on myös osoittees- sa [www.tampereenseurakunnat.fi/ toimintaa/perheet/parisuhde](http://www.tampereenseurakunnat.fi/toimintaa/perheet/parisuhde).

Elisa af Hällström

Palikat-parisuhdeviikonloppu

27.10. kello 9.30–16 ja 28.10. kel- lo 10–13 Näsin sali, Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, Tampere. 50 €/pari, lounas 7€/hlö.

Ilmoittautumiset 15.10. men- nessä: www.pirkanmaanparisuh- teenpalikat.fi/palikat2012

Lisätietoja: katriina.hallikai- nen@evl.fi, p. 050 365 7595

Lastenhoito on järjestetty ta- pahtuman tiloihin sunnuntaina, jol- loin se sisältyy hintaan. Ilmoitat- han hoitoon tulevien lasten iät il- moittautumisen yhteydessä.

Äidikepalvelusta voi varata hoi- tajan kotiin. Varaukset arkiaamu- na klo 8–11, p. 040 586 5045 tai aidikepalvelu@tnnky.fi. Mainitse tunnus PIPA2012.

Rukouspäiväksi

Rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen vastuun rukouspäivää vietetään 24. lokakuuta.

”Herra, Sinä näet tuhansien mailien takana olevat veljemme. Sinä kuulet, kuinka he rukoilevat meidän puolestamme. Sinä näet, kuinka he toimivat meidän hyväksemme.

Oi Herra, me rukoilemme veljemme puolesta. Se, mikä tuottaa heille tuskaa, kirvelee myös meidän sydäntämme, niin myös sinun.

Kosketa sydäntämme.

Älä anna meidän rukoilla liian paljon itsemme puolesta. Niin kauan kuin meillä vielä on kengät jalassamme, anna meidän rukoilla niiden ihmisten puolesta, joilla ei ole jalkoja.

Ja valvo, että me jaamme kaiken niiden kanssa, joilla ei ole mitään.

Ole niiden kanssa, jotka epäoikeudenmukaisuus tukahduttaa. Ole niiden kanssa, joilla on kaikkea: suuret autot, kauniit talot ja

paljon rahaa. He eivät ole sen tyytyväisempiä kuin mekään. Ole niiden kanssa, jotka näkevät ja niiden kanssa, jotka työntävät puolillaan olevat ruokalautaset syrjään.

Me kaikki olemme sinun lapsiasi. Me tarvitsemme sinua. Me tarvitsemme sinun rakkauttasi, niin että voisimme rakastaa toinen toisiamme. Siunaa meitä ja veljiämme kaikkialla maailmassa. Aamen.”

(Jörg Zink: Rukouksen tie)

Ravinnoksi

KULUVAN VUODEN AIKANA tällä palstalla ihmetellään erilaisia ruokaan ja kristilliseen uskoon liittyviä ilmiöitä.

VIHREÄÄ

Suurimman osan kirkkovuotta liturgisena värinä on vihreä. Niinpä se mielletään arkisen uskon väriksi. Vihreä kertoo toivosta, kasvusta ja elämästä – niin maallisesta kuin iankaikkisestakin. Tälläkin sivulla esiteltujen pyhien värinä on vihreä ja aiheet hyvin käytännönläheisiä: uskon ja epäuskon tasapainoilua sekä Jeesuksen seuraajia.

Vihreä on valtaamassa myös keittiöitä – ei ehkä trendikkäänä sisustusvärinä, vaan kasvien muodossa. Vihreän terveellisyyteen on herätty, vaikka ainahan se on ollut tiedossa. Monet eläimet syövät ruohoa sairastuttuaan, vaikka muuten mutustavat muuta ravintoa.

Ihmisenkin terveyttä vihreä edistää. Mitä tummemman vihreä kasvis on, sitä enemmän siinä on klorofylliä eli lehtivihreää. Eriytyisen suuren annoksen terveellistä pureskeltavaa saa, kun lautasella on parsai- tai lehtikaalia, persiljaa, pinaattia tai nokkosta. Klorofyllin on todettu vaikuttavan myönteisesti esimerkiksi veren rautarvoihin, sillä sen kemiallinen koostumus muistuttaa verta. Lehtivihreä on elämän edellytys, näin myös kirkollisessa elämässä.

Kirikka Lyhtelä

Kuuntele sydämesi ääntä

Inkeri Kaartinen kuva-arkisto

Kiitollisuus täyttää minut kokonaan, kun muistan sisartani Anna-Maijaa. Kiitän Jumalaa hänen elämästään, myös yhteisestä elämästämme perheessä.

Hän oli kaikista sisaruksistaan kiinnostunut isosiskoni. Nyt jäljellä ovat Anna-Maijan kirjat ja kirjeet. Olen iloinen, että voin löytää hänet niistä. Ihme kyllä, huomaan ymmärtäväni yhä enemmän hänen kutsumustaan ja elämäntehtäviensä monia ulottuvuuksia.

”Kuuntele sydämesi ääntä. Kun Jumala antaa sinulle tehtävän,

Inkeri Kaartinen (oik.) muistelee lämmöllä sisartaan, virsirunoilijaa ja kirjailijaa Anna-Maija Raittilaa (1928 – 2012).

Tulevat pyhät

14.10. Usko ja epäusko

Omassa elämässäni on tullut vastaan pikkuruisia ihmeitä. Opiskelu-

aikana tuulenpyörre lennätti eteeni kahdenkymmenen markan seteli-

lin, kun olin rukoillut ruokarahaa viikonlopuksi. Matkalleni on sattunut myös päiviä, jolloin luonnontieteen ulottumattomissa olevaan Ju-

malaan on ollut vaikea uskoa. Hyvin usein rukoilen: ”Autu minua epä-

uskossani!” (Joh.7:40–52)

21.10. Jeesuksen lähettiläät

Monessa tilanteessa me kristityt ajattelemme olevamme Jeesuksen asi-

alla. Omia motiiveja tulee kuitenkin punnita ja tutkiskella tarkasti. ”Ei

palvelija ole herraansa suurempi, eikä lähettiläs lähettäjäänsä suurem-

pi.” (Joh.13:16–20)

Helmi

Anteeksiantava ja laupias on Herra, hän on kärsivällinen, suuri on hänen hyvyytensä. Herra on hyvä kaikille, hän armahtaa kaikkia luotujaan.

(Ps.145:8–9)

lähde rohkeasti liikkeelle luottaen Hänen mahdollisuuksiinsa.”

Tämän ajatuksen Anna-Maija oli ottanut oppaakseen. Minne sisareni menikin, hän kohtasi aina myös niitä lähimmäisiä, joilla ”ei ollut omaa ääntä”, muun muassa 1970–80-luvuilla rautaesiripun takana eläneitä kristittyjä tai dik-tatuurin aikana Romanian Trans-silvaniassa asuneita Unkarin kansalaisia. Ranskalaisen Taizé-luostariyhteisön veljien lähettinä Anna-Maija auttoi eri maiden kristittyjä yhteyteen keskenään.

Olen kiitollinen myös eräistä sanoista, joiden merkityksen olen sisareni rinnalla kulkiessa syvällisemmin käsittänyt: toivo, luottamus, kuuliaisuus, kaikkien kristittyjen ykseys, armo ja anteeksiantamus.

Muistelen myös Anna-Maijan kahtatoista sairastamisen vuotta.

Hän menetti kirjoittamistaidon ja osittain puheenkin aivoinfarktin seurauksena.

Vielä terveenä ollessaan hän on kirjoittanut: ”Koskaan ei tarvitse tulla vahvaksi. Jumala antaa meille aikaa rohkaistua olemaan ihan pieniä ja heikkoja, ja Hän auttaa meitä pääsemään perille. Hän on pelkkää rakkautta meitä kohtaan.”

Rohkaistuminen pieneksi ja heikoksi toteutui Anna-Maijan viimeisessä asuinympäristössä, ortodoksisessa Helenan vanhainkodissa Helsingissä. Rakas sisareni kotoitui turvallisesti hyväksymään hoidettuna olemisen. Siinä mielestäni toteutui hengenheimolaisuus Anna-Maijalle läheisen Franciskus Assisilaisen kanssa.

Inkeri Kaartinen

Kirjoittaja on Anna-Maija Raittilan sisar, joka asuu Tampereella.

Ota onkeesi

Samuli Edelmann Aleksanterin kirkossa

Suomen rakastetuimpiin laulajiin ja näyttelijöihin kuuluva **Samuli Edelmann** jatkaa tänä syksynä suosittua virsikonserttien sarjaansa.

Vuosina 2007–2009 julkaistu levytrilogia, *Virsiä*, *Virsiä 2* ja *Maa on niin kaunis – Virsiä 3*, kuuluu Samuli Edelmannin uran suurimpiin merkkipaaluihin.

Edelmann esiintyy yhteineen Tampereella perjantaina 23. marraskuuta kello 19 Aleksanterin kirkossa.

Konsertin järjestää Tampereen seurakuntien yhteinen kirkkomusiikki. 20 euron hintaisia pääsylippuja voi varata ennakkoon, p. 050 469 1818 tai sähköpostitse: petra.perttula@evl.fi.

Samuli Edelmann konsertoi perjantaina 23. marraskuuta kello 19 Aleksanterin kirkossa.

Viinikan kirkon juhla jatkuu konserttisarjalla

Juhlavuottaan viettävän Viinikan kirkon konserttisyksy alkaa sopraano **Leena Kannisen** ja pianisti **Lena Eklundin** konsertilla sunnuntaina 14. lokakuuta kello 18.

Konsertin ohjelma koostuu Erkki Melartinin, Oskar Merikannon, Toivo Kuulan ja Joonas Kokkosen laulumusiikista.

Leena Kanninen on valmistunut musiikkipedagogiksi Pirkanmaan ammattikorkeakoulusta ja opiskelee nyt Sibelius-Akatemiasa kirkkomusiikin osastolla.

Lena Eklund on valmistunut musiikkipedagogiksi vuonna 2003

ja jatkanut pianonsoiton opintojaan Kööpenhaminassa sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulussa. Eklund on aktiivinen kamarimuusikko ja liedpianisti.

Pyhäinpäivän aattoiltana 2. marraskuuta kello 19 kirkossa kuullaan gambakonsertti, jonka ohjelmatoista puolet ohjataan holokaustista selvinneiden vanhusten Haifa-kodin tukemiseen Israelissa.

Joulukonserteista vastaavat tänä vuonna Ahjolan kansalaisopisto sekä ekumeeninen kanttorikvartetti, jonka konsertti päätää sarjan tiistaina 18. joulukuuta kello 19.

Konserttitarjotin

Lastenkonsertti Zooppera

to 11.10. klo 9.30 ja 10.30

Lielahden kirkko
Jukka Salminen. Lapset saavat ottaa oman rakkaan pehmolelunsa mukaan!

Hiljaisuuteen vie

to 11.10. klo 18

Lielahden kirkko
Jukka Salmisen konsertti

Anssi Tikanmäki acoustic orchestra

pe 12.10. klo 19

Lielahden kirkko
maisemakuvia Suomesta ja Raamatusta

Valoa ja rakkautta pimenevään syksyyn

Ljus och kärlek i den mörkande hösten

la 20.10. klo 18

Finlaysonin kirkko
Sari Anttila, laulu, Paula Sirén, piano
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €
Tammerfors svenska församling

Sari Anttila (vas.) ja Paula Sirén välittävät konsertillaan valoa, rauhaa ja rakkautta pimenevään ja synkkenevään syksyyn lauantaina 20. lokakuuta kello 18 Finlaysonin kirkossa.

Liikuntarajoitteiset

Kuulokojeet

Kiitoskonsertti kaikuu rukouksen hengessä

Jaakko Löytyn ja Pekka Simojoen Onandjokwe-tukikonserttikiertue alkoi Tampereelta, johon se myös kaksi vuotta myöhemmin päättyi.

Aleksanterin kirkko on iso ja kaikuisa, mutta silti esiintymispaikkana yksi parhaista Tampereen kirkoista, Löytty arvioi.

– Pidän tärkeänä pitää kirkkokonsertteja. Kirkolle antaa akustiikan anteeksi, kun itse paikalla on rukouksen henki.

Hän pitää motivoivana sitä, että kyseessä on samalla kiitoskonsertti monille lahjoittajille ja sairaalahankkeen hyväksi työskennelleille.

– Varsinkin kun kuulumme, että sairaalaprosjekti vielä jatkuu. Statuksen nosto aluesairaalaksi tunnustamelta Namibian valtion taholta.

– Hyvä ettei ole tuhlatu rahaa sellaiseen, mikä ei toteudu, Löytty viittaa sairaalasuunnitelmien muutoksiin.

Lämmintä, kotoisaa porukkameininkiä

– Lämpimiä tilaisuuksia ja kotoisia tunnelmia, summaa Pekka Simojoki kiertueen.

– Yhteislaulu tuo porukkameininkiä ja bändillä on taitoa, Löytty lisää.

Bändi on koottu kiertuetta varten. **Mikko Löytty** soittaa bassoa, **Seppo Rauteva** rumpuja, **Jarkka**

Rissanen kitaraa ja **Pekka Nyman** lyömäsoittimia.

Mukana esiintymisissä on ollut jokin paikallinen kuoro. Tulijoita ei ole ollut vaikea löytää:

– Ovat sanoneet, että totta kai tullaan, kun kerrankin pääsee gospel-starojen kanssa lavalle, nauraa hiippakuntakanttori **Aija-Leena Ranta**.

Hän on laulanut kiertueen konserteissa stemmoja ja sooloja yhdessä **Eeva Kuvajan** kanssa.

Esiintymiset ovat olleet suosittuja. Oulugospelissa Löytty päätyi raahaamaan lavan taakse kaksi tuolia lisää, kun kaukaa konserttiin tulleet olisivat muuten jääneet ilman paikkaa.

Konserteilla, levymyynnillä ja kolehdeilla on karttunut tähän mennessä 49 000 euroa.

– Vähintään tämä summa menee uusien suunnitelmien välittömiin kuluihin. Ilman muuta konsertit ovat olleet erittäin merkittävä tuki, sanoo Martinus-säätiön asiamies **Jukka-Pekka Fabrin**.

"May God bless these Namibian born musician men", kirjoittaa sairaalahankkeen koordinaattori **Julius Mtuleni**.

– On ollut todella kiinnostavaa, kuinka monen tyyppistä kiinnostusta hanketta kohtaan on ollut, Fabrin kehuu.

– Hyvä esimerkki on poikunut muita tapoja auttaa. Eräät lahjoit-

tajat kunnostivat sairaalan kirkon. Yhteistyö Suomen Lähetysseuran kanssa on ollut välttämätöntä hankkeen luistamiselle.

– Uskollisia rukoilijoita on kylä ollut paljon.

Yhteistyössä on ollut mukana myös Opettajien Lähetysliitto, jonka Namibian Kavangosta tuotuja puupääskyjä on myyty asian hyväksi.

Kanssakäymistä ja lähetysrakkautta

Ranta kävi syntymäpäikallaan vuosi sitten, ja osallistui sairaalan sata-vuotisjuhliin.

– Siellä saattoi nähdä, miten vilpittömän lämpimästi meihin suhtauduttiin, olimme kuin sisaret ja veljet, hän iloitsee.

Asia on yhdistänyt kaiken ikäisiä.

– Luulen, että kyse on lähetysrakkaudesta. Sillä on tietysti voimakas merkitys minulle, joka olen lähetyslapsi, pohtii Jaakko Löytty. Hän on palannut paikan päältä "Good people" -sanojen ja levan hymyn saattelemana.

Sekä Löytty että Simojoki iloitsevat siitä, että pystyvät tukemaan tekemällä sitä mitä osaavat, eli musiikkia. Lapsuudenkokemus ja lähetysrakkautta yhdistävät, vaikka teologisesti kuljettaisiin eri linjoilla.

Entiset keräysnumerot ovat voimassa, ja konsertista voi soittaa avustuspuheluita. Almujen antamisen pitäisi Löytyn mielestä kuulua kristillisyyteen.

– Samalla tavalla lähetys kuuluu lähimmäisenä olemisemme. Ja kolehti on tärkeä osa jumalanpalvelusta.

– Siihen, mikä on itseä lähellä, antaa mielellään enemmänkin, Ranta lisää.

Asta Kettunen

Selman sairaala saa uuden lastenosaston

Jarmo Lehtinen

Selman sairaalassa on 470 vuodepaikkaa, 13 lääkäriä, 230 sairaanhoitajaa ja noin 220 muuta työntekijää. Synnytysosasto on viitisen tuhatta vuodessa.

Namibian hallinto on päättänyt nostaa Onandjokwen Selman sairaalan luokituksen terveyskeskukseksi aluesairaallaksi ja opetussairaallaksi. Siksi lastenosaston peruskorjaaminen ei riitä, vaan on rakennettava kokonaan uusi.

Koko hankkeen piti alun perin valmistua jo viime vuonna. Nyt työskentelyä on päätetty jatkaa ensi maaliskuun loppuun asti. Samalla lasten- ja synnytysosastojen piirustukset menevät uusiksi.

Hankkeen kokonaiskustannukset nousevat lähes neljään miljoo-

Viinikan kirkon konserttisyksy 2012

su 14.10. klo 18 *Hetki rajaton*
Leena Kanninen, sopraano
Lena Eklund, piano
Ohjelma 5 €

pe 2.11. klo 19 *Kuoleman varjossa... loistaa valo*
Varpu Haavisto, viola da gamba
Ohjelma 5 €

su 9.12. klo 17 *Ahjolan kansalais-opiston joulukonsertti*
Vapaa pääsy

ti 18.12. klo 19 *Seimen äärellä*
Minna Nappari, sopraano
Hanna Penttinen, altto
Heikki Hattunen, tenori
Janne Salmenkangas, basso
Ohjelma 5 €

Sopraano Leena Kannisen ja pianisti Lena Eklundin konsertti 14.10. kello 18 avaa Viinikan kirkon konserttisyksyn.

Kuoro kaipaa uusia laulajia!

Aleksanterin lauluryhmä hakee lisää laulajia, erityisesti miesääniä.
– Ryhmähenki on leppoisaa, vaikka laulaminen onkin tavoitteellista. Edistyneillä laulajilla on mahdollisuus myös soolotehtäviin, kutsuu kuoronjohtaja, kanttori **Riikka Viljakainen** Pyynikin seurakunnasta. Ensi tammikuussa Aleksanterin kirkon pääurut jäävät pois käytöstä kolmen kuukauden ajaksi peruskorjauksen vuoksi. Kanttori kutsuu kuoroja ja musiikkiryhmiä toteuttamaan jumalanpalveluksen musiikkia tuona ”uruttomana” aikana. Sovi koelaulu, p. 050 430 2002.

Lauri Sainio

Radio, tv ja netti

Soita saarna tai kuuntele kotisohvaltasi

Tampereen tuomiokirkon sunnuntain jumalanpalvelusten saarnat ovat nyt kuunneltavissa Tuomiokirkkoseurakunnan verkkosivuilla äänitiedostoina.

Saarnoja julkaistaan alkuun syksyn ajan osoitteessa www.tampereenseurakunnat.fi/soitasaarna.

Sivustolle kirjautuneet käyttäjät voivat kommentoida niitä.

Jumalanpalvelukset voi kuunnella myös suorana lähetyksenä sunnuntaisin kello 10 Radio Moreenissa 98,4 MHz.

Puoluejohtajat avaavat arvomaailmaansa vaalitentissä

Kuntavaaleihin valmistautuvat eduskuntapuolueiden puheenjohtajat selvittävät suhdettaan ajankohtaisiin kirkollisiin kysymyksiin ja puolueensa kuntavaaliohjelman takana olevaan arvomaailmaan Radio Dein puoluejohtajatenteissä lokakuussa.

Kuntavaalitentit kuullaan Radio Dein ajankohtaislähetyksessä keskiviikko- ja torstaiaamuisin yhdeksän sähköutisten jälkeen. Puheenjohtajatentin on avannut keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** keskiviikkona 3. lokakuuta. Kahdeksan tentin sarjan päättää kristillisdemokraattien **Päivi Räsänen** vaaliviikolla, torstaina 25. lokakuuta. Tentit uusitaan sunnuntai-iltaisin kello 20.

Vaalitenttiin on kutsuttu eduskuntapuolueiden puheenjohtajat **Jyrki Katainen**, **Jutta Urpilainen**, **Juha Sipilä**, **Timo Soini**, **Ville Niinistö**, **Paavo Arhinmäki**, **Carl Haglund** ja **Päivi Räsänen**.

Radio Dei kuuluu Tampereella taajuuksilla 98,8 tai 87,5 MHz. Aamulähetyksen jälkeen haastattelut ovat kuunneltavissa myös Radio Dein ohjelma-arkistossa osoitteessa www.radiodei.fi.

naan euroon. Namibian valtion osuus kasvaa, samalla kun kerätään varoja uusien osastojen varustamiseen.

Aiemmin ovat jo valmistuneet uudet miesten ja naisten vuodeosastot. Myös sairaalan kirkko ja apteekkia on korjattu.

Sairaalan Pohjois-Namibiaan perusti 1900-luvun alussa ensimmäinen suomalainen lähetyslääkäri **Selma Rainio**.

Tampereen ev.lut. seurakuntien hallinnoima Martinus-säätiö sai ulkoasiainministeriön myöntämä kansalaisjärjestöjen kehitysyhteis-

työtukea sairaalan peruskorjaukseen vuosille 2009–2012 yhteensä 945 000 euroa.

Hankkeen omavastuuosuus, 166 000 euroa, on kertynyt neljän vuoden aikana lahjoitusten ja tukien avulla.

Sairaalan omistaa Namibian evankelis-luterilainen kirkko, mutta valtio vastaa palkoista ja toimitamenoista. Hankkeen käytännön toteutuksesta vastaa Suomen Lähetysseura.

Asta Kettunen

Pekka Simojoki ja Jaakko Löytty ovat keränneet varoja Onandjokween kahden vuoden konserttisarjalla, joka päättyy Aleksanterin kirkossa keskiviikkona 24. lokakuuta kello 18.

Lisätietoja:
www.selmansairaala.info
www.martinus.fi
www.mission.fi

Limburgin tuomiokirkon poikakuoro konsertoi 15.10. kello 19 Tuomiokirkossa.

Saksalainen poikakuoro Tuomio-kirkossa

Tuomiokirkon Iltamusiikkisarja jatkuu kuorokonsertilla maanantaina 15. lokakuuta kello 19, kun vieraaksi saapuu Limburgin tuomiokirkon poikakuoro.

Vuonna 1967 perustetussa kuorossa laulaa yhteensä 150 poikaa, joista noin kolmasosa kuuluu Suomessa ja Virossa lokakuussa konsertoivaan A-kuoroon. Kuoroa johtaa **Klaus Knubben**, solisteina toimivat mezzosopraano **Alison Browner** ja urkurina Pyynikin seurakunnan kanttori **Riikka Viljakainen**.

Limburgin tuomiokirkon poi-

kakuorolaiset saavat opetusta Hadamarin sisäoppilaitoksessa ja kuoroharjoituksia on päivittäin. Kuoron vaatimaan ohjelmistoon kuuluu niin moniäänisiä renessanssimessuja, romantiikan ajan kuoromusiikkia kuin uutta musiikkiakin.

Tuomiokirkon monipuoliseen konserttiohjelmaan sisältyvät muun muassa Johann Sebastian Bachin kaksoiskuoromotetti *Komm, Jesu, Komm*, osia Felix Mendelssohn Bartholdyn oratorioista sekä kolme *Ave Maria* -teosta, säveltäjinä Anton Bruckner, John Albert Delany ja Max Baumann.

Muistisairas elää omassa todellisuudessaan

Muistisairas voi käyttäytyä levottomasti tai jopa vihamielisesti, jos hän ei tule ymmärretyksi. Tampereen Kaupunkilähetys on kehittänyt muistisairaahan hoitoon TunteVa-toimintamallin, joka perustuu arvostavaan kohtaamiseen ja tunteiden huomioon ottamiseen.

Tämä lääkkeetön hoitotapa vähentää muistisairaahan ahdistusta, kun hän tulee aidosti kuulluksi. Vaikka asia- ja henkilömuisti pettää, tunteet eivät katoa minnekään. Aiheesta on ilmestynyt uusi kirja *Onko tänään eilen* hoitohenkilökunnan ja omaishoitajien käyttöön.

TunteVa-toimintamalli perustuu amerikkalaisen **Naomi Feilin** kehittämään validaatio-menetelmään, joka on sovellettu Suomen oloihin.

Muistisairaus vaatii omaiselta paljon

Muistisairaahan hoitaminen on vaativaa omaisille. Keskustelua hankaloittaa se, että hoidettava on välillä nykyhetkessä ja välillä omassa todellisuudessaan.

– Muistisairas saattaa kokea, että tavaroita on varastettu, mikä voi johtaa riitaan. Hän kyselee ja kertoo samoja asioita yhä uudestaan. Muistisairas saattaa lähteä ulos ja eksyä, joten hän vaatii jatkuvaa silmälläpitoa. Jos hän valvoo öisin, omaishoitaja ei saa nukuttua, vaan väsy. Muistisairas ei kuitenkaan tee asioita kiusallaan, joten käyttäytymisen syy on selvitettävä, TunteVa-kouluttaja, YTM **Hillervo Pohjavirta** kuvailee.

Myötäelävä ymmärtäminen tukee muistisairaahan minuutta. Menetelmässä käytetään sekä sanallista että sanatonta vuorovaikutusta. Silmiin katsominen, kuuntelu ja lempeä kosketus tulevat tärkeiksi, kun puhe jää vähemmälle.

– Omaishoitajalla on pitkäaikainen tuntemus ja luottamussuhde hoidettavaan, mikä helpottaa potilaan ymmärtämistä. Muistisairasta kannustetaan ilmaise-

Maire Lundan alkoi maalata palvelutalon Sutikerhossa vesiväreillä 93-vuotiaana ja on osallistunut jo muutamaan taidenäyttelyynkin töillään. Hän maalaa usein maiseman, jossa näkyy puu. Muistisairaus on muuttanut äidin ja pojan Risto Lundanin suhdetta myös myönteisellä tavalla.

maan tarpeitaan ja tunteitaan, joita kuunnellaan eläytyen, Pohjavirta jatkaa.

Hoitaja jakaa sairastuneen tunteita

TunteVa-toimintamallissa arvostetaan muistisairaahan omaa todellisuutta, eikä yritetä palauttaa häntä nykypäivään, jos hän elää menneisyydessä. Tärkeintä on rauhallinen läsnäolo.

– Muistisairas saattaa esimerkiksi huolestua, että lehmät ovat lypsämättä. Hoitaja ei mene mukaan harhaan sanomalla, että hän

lypsää lehmät, eikä myöskään moi-ti valehtelusta. Hoitaja jakaa sairastuneen tunteen sanomalla: Onko sinulla huoli lehmistä? Hoidettavan puhe voi olla symbolista. Hän voi sanoa, että on nälkä, vaikka juuri syötiin. Hän ei ehkä tarkoita nälkää, vaan haluaa tulla kuulluksi ja olla rakastettu, järjestösihteeri **Tuula Pesonen** sanoo.

– Muistisairas haluaa tuntea itsensä tarpeelliseksi. Jos hän on tottunut tekemään töitä käsillään, hänelle voi antaa tehtäväksi vaikka lautasliinojen taittelua tai perunoiden kuorimista. Jos mies hakkaa pöytää kädellään, se voi

kuvata halkojen hakkuuta. Tämä symboli kertoo arvostuksen tarpeesta ja halusta olla vielä hyödyllinen, järjestöpäällikkö **Taru Karrera** kertoo.

Pirjo Lääperi

Hillervo Pohjavirta (toim.): *Onko tänään eilen – TunteVa-opas muistisairaita hoitaville*, 2012

Liisa Kämäräinen: *TunteVa-omaisen opas – Miten ymmärtää muistisairasta ihmistä?*, 2011
Oppaita on saatavissa Tampereen Kaupunkilähetystyöstä.

Muistisairaudet lisääntyvät

Suomessa on 120 000 muistisairasta ihmistä, joista noin 10 000 on työikäisiä. Vuosittain ilmenee 13 000 uutta muistisairautta. Yleisimmin dementiaoireita aiheuttavat Alzheimerin tauti tai verisuoniperäinen muistisairaus.

Muistisairaiden määrä lisääntyy väestön ikääntyessä, joten ennaltaehkäisy, hyvä hoito ja kuntoutus vaativat huomiota. Muistitestiin voi hakeutua terveyskeskuksen tai työterveyshuollon kautta.

Hannu Jukola

Asiamuistin pettäessä tunteet tulevat esiin

Muistisairaahan läheisen tehtävä on luoda turvallinen olo ja kuunnella aidosti.

Risto Lundanin 97-vuotias äiti **Maire Lundan** on muistisairas. Hän muutti palvelutaloon vuonna 2007 odotettuaan hoitopaikkaa kaksi vuotta.

Muistisairaus on muuttanut äidin ja pojan suhdetta myös myönteisellä tavalla.

– Lapsuudessa minulla oli etäisen suhde äitiin. Hän huolehti siitä, että minulla oli lämpöinen koti, ruokaa ja vaatteet päällä. Äiti ei silloin osoittanut minua kohtaan lämpimiä tunteita. Nyt muistisairaus paljastaa tunteet ja äiti kertoo,

kuinka paljon hän rakastaa pikkuristoa. Nyt olen päässyt hyvin lähelle äitiä. Olen kiitollinen siitä, että äiti saa elää näin kauan, Risto Lundan kertoo.

Lundanin sisarella oli aikaisemmin vaikeuksia, kun äiti syytti häntä tavaroiden varastamisesta.

– Varkaussyyte ei tarkoittanut: ”Olet varas”, vaan ”En löydä enää tavaroitani”, vaikka sitä onkin vaikea ymmärtää.

Luovuus puhkesi äidissä esiin

– Muistisairauden myötä äidille on auennut rikas mielikuvitus-

maailma, jota aivan kadehdin. Hän alkoi maalata vesiväreillä. Kun äidillä muistisairauden myötä kontrolli hävisi, luovuus tuli esiin. Elämänhistoriasta aukeaa myös toisenlaisia kuvia kuin järjellä ajatellen, sillä tunteet ovat nyt vahvasti mukana, Lundan kuvailee kokemuksiaan.

Tavatessaan äitiä kaksin Lundanilla ei ole ongelmia, mutta muiden ihmisten läsnä ollessa äiti ei pysty tasavertaiseen keskusteluun, eikä ymmärrä, mitä sanotaan. Lundan koki tästä myötehäpeää.

– Katselin muualle, kun äidin juttelu poukkoili minne sattui.

Muistisairaus tuo surua menetyksestä, kun äidin kanssa ei voi keskustella kuin ennen. Isoja tunteita on vellone mielessäni tämän takia.

Omaisen on kuunneltava

Lundan osallistui TunteVa-kursseille ja sai siellä käytännön ohjeita, joiden avulla on helpompi kohdata dementoitunut ihminen.

– Muistisairas ei tule lapseksi, vaan on edelleen viisas vanhus, vaikka hän voi käyttäytyä lapsenomaisesti, kun kontrolli häviää. Hänelle ei pidä lässyttää kuin lap-

selle, hän huomaa sen kyllä.

Muistisairasta tulee kohdella tasavertaisesti ja olla aidosti läsnä, eikä häntä pidä vähätellä.

– Kun muistisairas ilmaisee tunteita, niiden annetaan tulla. Hänen kertomiaan vääriä asioita ei pidä korjata, koska se johtaa suuttumiseen ja luottamus häviää. Omaisen on oltava kuuntelija, Lundan opastaa.

Pirjo Lääperi

Parhaillaan vietetään Vanhustenviikkoa, jonka teemana on Yhdessä vahvempia.

Kastejuhlan järjestämisessä ei ole takarajaa

Valvomista, vaippojen vaihtoa, syötämistä ja uuden elämän ihmettelystä. Ensimmäiset viikot vastasyntyneen vauvan kanssa voivat olla ihanuudesta huolimatta myös uuvuttavia. Kaiken uuden keskellä kastejuhlan järjestäminen voi tuntua ylivoimaiselta tehtävältä.

Joskus kastejuhla jää järjestämättä myös perheen elämäntilanteen, kuten muuton, sairauden tai eron vuoksi.

Kasteella ei ole kuitenkaan aikarajaa. Sen voi järjestää, vaikka lapsi olisi jo isompikin, muistuttaa pastori **Jussi Laine** Tampereen seurakunnista.

– Kotiseurakunnan pappi tulee kastamaan yhtä lailla ison tai pienen lapsen.

– Mutkattominta on tuoda lapsi kastettavaksi lasten yhteiseen kastejuhlaan Aamukasteeseen, jossa kaikki on tehty valmiiksi kakkukahveja myöten, Laine kertoo.

Aamukaste järjestetään sunnuntaina 18. marraskuuta Viinikan kirkossa. Kastetilaisuuden jälkeen seurakunta tarjoaa kakkukahvit kirkon alakerrassa.

Keväällä ensimmäistä kertaa järjestetty tilaisuus kokosi Aleksanterin kirkkoon liki 200 ihmistä. Tapahtumassa kastettiin 18 lasta, joista pienimmät olivat muuttaman kuukauden ja vanhimmat yli kymmenen vuoden ikäisiä.

Vanhemmat saavat rentoutua
Tuomas Pantti, 1 v. kastettiin Aamukasteessa viime helluntaina. Tuomaksen perhe oli palannut edellisenä syksynä Suomeen ja muutto-kiireiden keskellä kastejuhla oli jäänyt järjestämättä.

– Voi olla, että kastejuhla olisi jäänyt kokonaan pitämättä, ei

Miksi pieni kastetaan? Missä kasvaa hyviä kummeja? Kasteen merkitystä pohditaan osoitteessa www.pienelleparasta.fi. Kannattaa tutustua!

lei huhtikuussa postilaatikkomme olisi ilmestynyt kirje seurakunnilta, kertoo Tuomaksen äiti **Maria Pantti**. Kirjeessä tiedusteltiin syytä siihen, miksi emme ole kasteet lastamme ja toivotettiin meidät tervetulleiksi Aamukaste-tapahtumaan.

Ajatus valmiiksi järjestetystä juhlasta tuntui mukavalta ja Pantit päättivät ilmoittaa lapsensa mukaan tapahtumaan.

– Aamukaste oli todella lämminhenkinen ja tunnelmallinen juhla. Itseäni yllätti eniten se, miten henkilökohtainen ja intiimi juhlasta oli onnistuttu tekemään. Se oli täysin meidän oma juhla, vaikka paikalla oli muitakin perheitä, Maria Pantti kiittelee.

Marraskuun Aamukasteen toimittavat pastorit **Jari Pulkkinen**, **Jussi Laine** ja **Merja Halivaara**. Tilaisuus toteutetaan lasten ehdoilla ja leppoisasti.

Eva Wäljas

Lisätiedot ja ennakoilmoittautuminen: Jussi Laine, p. 050 3027781. Ilmoittautuminen tilaisuuteen on välttämätön 12.11. mennessä. Tilaisuuden aikataulu määritty sen mukaan, kuinka paljon ilmoittautuneita tulee.

Pastorit Merja Halivaara, Jussi Laine ja Jari Pulkkinen toimittavat Aamukasteen sunnuntaina 18. marraskuuta Viinikan kirkossa.

Kirkkosanommat kysyi ehdokkailta köyhyydestä

Ihmisten hyvinvointi saisi nousta kuntavaalien tärkeimmäksi teemaksi.

Monet tamperelaiset toivovat, että ihmisten hyvinvointi nousisi keskeiseksi keskustelunaiheeksi syksyn kuntavaaleissa. Toiveita tuli esiin Tampereen Kirkkosanomien pienessä katugallupissa.

Pekka Perttula arvelee, että kallista hankkeista päättäminen on erityisen vaikeaa.

– Uskon, että uusina asioina syksyn vaalikeskusteluun nousevat rantatunneli ja keskusareena. Kestoihteita ovat todennäköisesti vanhustenhoito sekä lasten ja nuorten asiat, mitkä valitettavasti vain usein unohtuvat vaalien jälkeen, miettii **Jani Nieminen**.

Nieminen on varma, että äänestää kuntavaaleissa. Ryhmä ja ehdokas eivät ole vielä selvillä.

Myös **Pekka Perttula** arvelee, että tunneli on yksi syksyn kuimmista puheenaiheista.

Raija Hietasarka toivoo, että osa-aikatyöllisyyden mahdollisuuksia laajennettaisiin.

– Näyttää siltä, että ”lompsa ei enää ole lyönnissä” lähivuosina. Isoista ja kalliista hankkeista päättäminen on siksi erityisen vaikeaa. Asiat eivät ole yksinkertaisia ja siksi valtuutetuilla pitäisi olla paljon tietoa ja näkemystä päätöksenteon tueksi. Jopa monet kansanedustajat ovat osoittautuneet melko tietämättömiksi asiakysymyksissä, pohtii Perttula, joka itse työskenteli luottamushenkilöiden kanssa 30 vuotta toimiessaan kunnanjohtajana Etelä-Pohjanmaalla.

Osa-aikatyöllisyys on tärkeä teema

Raija Hietasarka arvelee, että vaalien alla keskustellaan terveydenhuollosta, vanhustenhoidosta, nuorten syrjäytymisestä sekä kuntaliitoksista.

– Itseäni askarruttavat erityisesti työllisyysasiat, ja toivoisin, että myös niistä keskusteltaisiin vaalipaneelissa. Osa-aikatyöllisyyden mahdollisuuksia tulisi tuntuvasti laajentaa ja lisätä maassamme.

Tampereen Kirkkosanommat on pyytänyt Tampereen kuntavaalien valitsijayhdistyksiä vastaamaan kysymykseen: Mitä ryhmänne aikoo tehdä köyhyyden vähentämiseksi Tampereella?

Tällä hetkellä köyhiä lienee Tampereella liki 40 000.

Valitsijayhdistysten vastaukset voi lukea Kirkkosanomien verkkolehdestä 10. lokakuuta, osoitteesta: www.tampereenkirkkosanommat.fi.

Ehdokkaita tentataan
YK:n päivänä 24.10.

Kuntavaaliehdokkaiden puheenvuoroja ihmisoikeuksista on mahdollisuus kuulla Yhdistyneiden Kansakuntien päivän tapahtumassa keskiviikkona 24. lokakuuta Keskustorilla.

YK:n päivän kulkue lähtee Tullinaukiolta kello 17 ja saapuu Keskustorille kello 17.30.

– Kutsumme kaikkien kuntavaaliehdokkaita asettaneiden ryhmien edustajan paikalle vastaamaan kysymykseen: Millä tavoin ryhmänne aikoo edistää ihmisoi-keuksien toteutumista Tampereella seuraavan vaalikauden aikana, kertoo Tampereen seurakuntien yhteiskunnallisen työn johtaja **Ilkka Hjerpppe**, joka juontaa keskustelun.

Jokainen ryhmä saa käyttää enintään kahden minuutin puheenvuoron. Tampereen seurakuntien lisäksi tapahtumaa on järjestämässä muun muassa Rauhanpuolustajat ry.

Kirsi Airikka

Kuntavaaleissa valitaan Tampereen kaupunginvaltuustoon 67 valtuutettua. Kuntavaalit ovat sunnuntaina 28. lokakuuta. Ennakkoäänestys järjestetään 17.–23. lokakuuta.

Evangelista Ilkka Puhakka luennoi Isä meidän -rukouksesta 13.–14.10. kello 13–17 Seurakuntien talossa.

Isä meidän -rukous on aina ajankohtainen

ISÄ MEIDÄN -RUKOUSTA opiskellaan kaksipäiväisessä tapahtumassa viikonloppuna 13.–14. lokakuuta kello 13–17 Seurakuntien talon Näsin Salissa, osoitteessa Näsilinnankatu 26.

– Opetuksessa poraamme maailman tunnetuimman rukouksen juuriin, sen taustoihin ja siihen miten Jeesuksen aikalaiset ym-

märsivät hänen rukouksensa. Tätä kautta paljastuu rukouksen ajankohtaisuus tänäkin päivänä, pohtii evangelista **Ilkka Puhakka**, joka vie kuulijansa tämän rukouksen kautta kuulemaan suoraan Jeesuksen ”sydäntäniä”.

Tapahtuman järjestäjinä ovat Tuomiokirkkoseurakunta ja Kansan Raamattuseura.

Yrjö Jylhän runoilta Tuomiokirkossa

TAMPERELAISEN RUNOILIJAN Yrjö Jylhän tuotantoon on mahdollisuus tutustua runoillansa, joka järjestetään lauantaina 13. lokakuuta kello 16

Tuomiorovasti emeritus Simo S. Salo esittää Yrjö Jylhän runoja 13.10. kello 16 Tuomiokirkossa.

Tampereen tuomiokirkossa. Jylhän avainrunoja esittää ja niiden taustoista kertoo tuomiorovasti emeritus **Simo S. Salo** Mikkelistä.

Yrjö Jylhä syntyi kahdeksantena lapsena yksitoistalapsiseen sisarusarjaan heinäkuussa 1903 Tampereella. Ylioppilaaksi hän kirjoitti Klassillisesta Lyseosta vuonna 1922. Jylhä aloitti kirjallisen uransa jo ollessaan lyseon 7. luo-

Saarnavuoro

Papin ei kannata päteä

MISTÄ TEKSTISTÄ SAARNAAT?

Saarnaan päivän evankeliumitekstistä Joh. 7: 40–52, jossa käydään keskustelua Jeesuksen opetusten jälkimainingeissa siitä, onko Jeesus profeettojen ennustama luvattu Messias.

LÖYSITKÖ TEKSTIIN UUDEN NÄKÖKULMAN?

Olen virkaiältäni aika nuori, joten ainakin itsestäni näkökulma tuntuu uudelta. Pyhäpäivän teemana on usko ja epäusko. Tekstissä esitetään Jeesuksen aikaisten uskonnollinen eliitti, eli lainopettajat ja fariseukset, jopa vihamielisinä Jeesusta ja hänen opetuksiaan kohtaan. Näkökulma tekstiin nousee osin tuosta Jeesuksen opetuksen fanaattisesta vastustamisesta.

MITÄ HALUAT SAARNASSASI VIESTIÄ?

Uskon ja epäuskon teema tuntuu ajankohtaiselta viimeaikaisten kirkon asemasta käytyjen keskustelujen valossa. Haluan rohkaista kuulijaa ottamaan uskon kysymykset vakavasti ja tähdentää sitä, että Jeesuksessa kiteytyy Jumalan osoittama rakkaus meitä ihmisiä kohtaan.

OLIKO TEKSTISSÄ JOTAIN VAIKEAA?

Opiskelujen ja ammatin puolesta uskonasioihin ja Raamattuun perehtyneenä on usein kysymyksiä herättävää lukea tekstiä, jossa opettajien kerrotaan ottaneen uskonasioiden tulinnassa ehdoton auktoriteetti. Houkutusta olla oikeassa ja pyrkiä pätemään olisi tässä työssä hyvä pystyä välttämään. Siinäpä on nuorella papilla opettelemista!

MIKSI KANNATTAA TULLA KIRKKOON KUULEMAAN SAARNAASI?

Pimenevän syksyn keskellä on hyvä käydä kirkossa rauhoittumassa ja hiljentymässä Jumalan edessä. Raamatun sanan ja ehtoollisen kautta tarjotaan valonpilkahduk- sia meille kaikille syksyn iloksi.

MITEN VIETÄT SEURAAVAT VAPAAPÄIVÄSI TAI LOMASI?

Lähdemme luultavasti syysloman aikaan perheen kanssa käymään entisessä opiskelukaupungissani Joensuussa. Siellä tapaamme vanhimman tyttäremme kummitädin, joka on ollut pitkään ulkomailla.

Kaisikka Lyhtelä

Harjun seurakunnan seurakuntapastori **Pasi Hakkarainen** saarnaa sunnuntaina 14. lokakuuta kello 11 Pispalan kirkossa.

Katso muu tapahtumatarjonta
www.tampereen seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut klo 10
Aitolahden kirkossa
14.10. Juha Vuorio, Miia Moilanen, Aitotahti-kuoro, Terttu Haikan ja Miia Moilasan tehtävään siunaaminen, kirkkokahvit
21.10. Juha Vuorio, Mieskuoro Kelot, joht. Jussi Tamminen, Olli-Taavetti Kankkunen

Muut
Löydä elämä -ilta 14.10. klo 17 Atalan srk-koti
Löydä elämäntarkoitus, Mauri Nieminen, Reino Talvio, Lucy Tung, kiinalainen kuoro.
MOT-lauluryhmä, rukouspalvelu

HARJUN SEURAKUNTA

Messut
10.10. klo 18 arkimessu
Huom! Lentävänniemen srk-koti
Talenti, Järvinen, Salmenkangas
14.10. klo 10 kansanlaulomessu Tesoman kirkko
Jukka-Pekka Ruusukallio, Riitta Laankoski, kanttori Tarja Laitinen
klo 11 Pispalan kirkko
Pasi Hakkarainen, kanttori Markku Komulainen
klo 12 Lielahden kirkko
Rainer Backström, Veli-Pekka Järvinen, ystävyysseurakuntapyhä
klo 17 Taizé-messu Pispalan kirkko
Saarnan tilalla hiljaista mietiskelyä. Messussa lauletaan ranskalaisen, Taizén ekumeenisen luostariyhteisön lauluja. Katso www.luottamuksenmessu.fi
21.10. klo 10 Tesoman kirkko
Riitta Laankoski, kanttori Markku Komulainen
klo 11 Pispalan kirkko
Arni Hukari, kanttori Elina Peura
klo 12 Lielahden kirkko
Amélie Liehrmann, kanttori Janne Salmenkangas
klo 17 Varikkomessu Pispalan kirkko
Aamumessu klo 8.30 Tesoman kirkko
17.10. ja 24.10.

Muut
Hartaus 21.10. klo 16
Raholan kerhohuone
Kanttori Elina Peura
Anna ja Arvo -kahvila 23.10. klo 13 Raholan Kotilinna, kerhohuone
”Mukavaa muodista”. Maaria Rautio. Kahvit, yhteislaulua, hartauksia, tuolijumppaa, keskustelua
Wanhanajan kahvila 24.10. klo 13–15 Pispalan kirkon

Hannu Juola

Ilmoittautuminen joulukuun Häähöön alkaa 1.11. ja päättyy 30.11.

Häähö 12.12.12

Juhlalliset ja tunnelmalliset kirkkohäät voi järjestää myös vaivattomasti ja taloudellisesti. Häähöössä kaikki on tehty hääparille valmiiksi kirkon koristelusta kakukahveihin.

Tämän vuoden toinen Häähö järjestetään joulun alla 12.12.12 Aleksanterin kirkossa. Ensimmäinen Häähö oli 16. toukokuuta.

Kirkollinen vihkiminen edellyttää, että molemmat ovat Suomen evankelisluterilaisen kirkon rippikoulun käyneitä jäseniä. Jos toinen vihittävistä kuuluu muuhun kristilliseen uskontokuntaan, ottakaa yhteys esteiden tutkintaan p. (03) 219 0228. Vihkiparin pitää suorittaa avioliiton esteiden tut-

kinta omassa kotiseurakunnassa vähintään viikkoa ennen Häähöä ja tuoda todistus esteiden tutkinnasta mukanaan Häähöön.

Ilmoittautuminen joulukuun Häähöön alkaa 1.11. ja päättyy 30.11. Ilmoittautumisia ottaa vastaa seurakuntasihteeri Sari Siukola ma–pe 9–11 ja 13–15, p. 040 804 8157.

Tiedustelut: seurakuntapastori Merja Halivaara, p. 050 587 5001 tai merja.halivaara@evl.fi.

Häähö myös facebookissa www.facebook.com/tampereenhaayo.

Kuvia ja tunnelmia aiemmista Häähötilaisuuksista www.tampereenseurakunnat.fi/haayo

kirkontupa, Pispalan kirkko
Rulettipöytä Pekka Ahomäen johdolla, joka arpa voittoa! Hunajaa myynnissä.
Kahvilaherkuina Minnan hiivaleipää, Matin porkkanakakku sekä Arjan gluteeniton herkku.
Kahvilan isäntinä Matti Laine ja Pekka Ahomäki, puuhanaaisina diakonissa Arja Tikka p. 050 593 6455 ja vanhustyön ohjaaja Marja Kylä-Laaso p. 050 337 7985. Kahvilan tuotto Harjun seurakunnan vanhustyölle
60+ ikäisten toimintaa 24.10. klo 18.30 Pispalan kirkko
Pohtijat -ryhmä yläsalissa, kokoontuu pohtimaan elämän monia kysymyksiä.

Sointuvasti yhdessä
Finlaysonin kirkossa
torstaina 25.10. klo 10.
Miksi pyhäpäivää vietetään? Ulla Paalijärvi. Millainen on Finlaysonin kirkko? Pia Ojalatti ja Maria Kulju. Sointuvasti yhdessä, huivi-iloittelua. Pyhä

ennen vanhaan, Hillevi Ahlgren. Pyhäaamun rauhaa, Matti Laine. Maan korvessa kulkevi lapsosen tie. Järj. Harjun srk/ vanhustyö ja seurakuntien varhaiskasvatus.

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut klo 11
Hervannan kirkossa
14.10. Kaija Karvala, Ilmo Käki, Martti Syrjäniemi
21.10. Juhani Räsänen, Maarit Kuusisto, Maria Koivisto
klo 16 Toinen messu Hervannan kirkko
Muut
Lähetys- ja raamattuluento klo 9.30 kirkossa
14.10. Jumalan johdatus, pastori Markku Mustajärvi
21.10. Luonteenkasvatus Raamatussa, psykologi Pirjo Alajoki.
Raamattuluentoja radioidaan Radio Dein, Tampere 98,8 MHz kautta Sisä-Suomen kuuluvuusalueella kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 19.30.

Vaunujengi klo 14–15.30
Pelipuiston srk-koti
16.10. Levolle laskeudun
Luojaani 23.10. Leikkien -kutsut.

Jumalan kämmenellä -illat klo 17.30
16.10. Enkelit ja turvallisuus. Vuoreksen srk-kodissa
23.10. Rippi. Hervannan kirkossa

Raamattuopetus klo 18–19.30 kirkossa
16.10. Erämaavaellus, Veli-Matti Kesti 23.10. Hedelmän kantaminen, Arto Luoma

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut klo 10
Härmälän kirkossa
14.10. Antero Eskolin, Markku Ylipää. Kirkkokahvit. Suomen Lähetysseuran kirkkopyhä.
21.10. Diakonian kirkkopyhä. Juha Heikkilä, Mirja Rautkoski, Jussi Kauranen.. Kirkkokahvit.

kalla. Ensimmäisen itsenäisen runoteoksen hän julkaisi vuonna 1926.

Runoilija palveli talvisodassa komppanianpäällikkönä JR 30:ssa Taipaleen rintamalohkolla. Hän koki sodan menetykset raskaina. Niiden seurauksena syntyi runokokoelma *Kiirastuli* huh-tikuussa 1940.

Jylhän runojen vaikutusvoiman taustalla on niiden nouseminen itse eletystä to-

dellisuudesta. Myötätunto ja sanankäyttäjän varma ote tekevät hänestä talvisodan kansallisrunoilijan. Jylhä palkittiin Pro Finlandia-mitalilla vuonna 1948.

Runoilija kuoli Turussa joulukuussa 1956.

Tilaisuuden järjestää Reservin Upseerien Naisten Perinneliitto ry. Ohjelma maksaa 20 euroa ja sitä saa ovelta puoli tuntia ennen tilaisuuden alkua.

Henna Jukola

Seminaari yksinäisyydestä

TULE YHDESSÄ toisten kanssa pohtimaan yksinäisyyden syitä, seurauksia ja hallintakeinoja seminaarin *Yksin oot sinä ihminen – irti yksinäisyyden kehästä* lauantaina 27. lokakuuta kello 11–15 Valkonauhan tiloissa, osoitteessa Satamakatu 16 D 79.

Seminaarissa paneudutaan asiaan, josta miltei jokaisella on henkilökohtaisia kokemuksia.

Onko ajassamme joitain erityispiirteitä, jotka altistavat yksinäistymiselle? Yksinäisyyttä tarkastellaan sekä yhteiskunnallisena ilmiönä että yksilön kipeänä kokemuksena. Yksinäisyys on eräs masennuksen riskitekijä. Tilaisuudessa pohditaan myös kaikkien saatavilla olevia toipumiskeinoja. Jokainen voi tehdä jotakin yksinäisyyden lievittämiseksi.

Kouluttajana toimii ESH, psykoterapeutti **Kirsti Paloheimo**. Seminaarin järjestäjinä ovat Tampereen Valkonauha ry ja Agricola-opintokeskus.

Seminaari kuuluu Tampereen Valkonauhan 110-vuotisjuhlavuoden ohjelmaan. Järjestö on vuonna 1902 perustettu kristillis-yhteiskunnallinen naisjärjestö.

Maksuton linja-autokuljetus: klo 9.20 Multisillasta Vuoreksenkatu 1, Lempääläntie, Peltolamminkatu, Peltolammin R-kioski, Lempääläntie, Lahdenperäncatu, Nuolialantie, kirkko. Paluukuljetus lähtee n. klo 12.15. Lisäksi pikkuautokuljetuksia, yhteyden-otot diakoniatyöntekijöihin.

Muut

Löydä musiikin oma ääni! **Oma Ääni -kuoro** kuutena peräkkäisenä torstaina klo 18.30 Härmälän kirkon srk-salissa: **25.10., 1.11., 8.11., 15.11., 22.11. ja 29.11.** Etsimme kadonnutta ääntä tai äänellistä/laulullista ilmaisu yhdessä, erilaisilla mukavilla harjoituksilla. Tied. Markku Ylipää 050 599 7018

Senioritapahtuma 25.10. klo 13–15 Peltolammin srk-keskuksessa, Tilkonmäenkatu 4. ”Arvon mekin ansaitsemme”. Laulamme yhdessä vanhoja, tuttuja lauluja

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut klo 10
Kalevan kirkossa
14.10. Juha Auvinen, Sansa, Sanna Erkanaho, musiikki Sanna Toivola, Terhi-Tuulia Keränen ja lauluryhmät YxLysti ja Arctos. Messun jälkeen kirkkokahvit ja lähetystilaisuus srk-tiloissa.
klo 12 Lapinniemen kappeli, Veli-Pekka Ottman, Terhi-Tuulia Keränen
klo 16 Taaperokirkko Kalevan kirkon srk-sali, pastori Sanna Erkanaho ja kanttori Sanna Toivola. Tilaisuuden jälkeen mehu- ja kahvitarjoilu.
21.10. Jukka Kuusisto, liturgia Elina Rautavirta, musiikki Sanna Toivola
klo 12 sanajumalanpalvelus, Lapinniemen kappeli, Jukka Kuusisto, Sanna Toivola

Muut

Jeesus maailmalle -piiri 21.10. klo 15
Kalevan kirkon sali 9, Kylväjä

Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu 23.10. klo 17.30
Kalevan kirkon srk-sali kaiken ikäisille

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut
14.10. klo 10 Messukylän kirkko, Lähetyspyhä, Olavi Heino, Tuula Haavisto, kanttori Petri Karaksela
klo 12 Linnainmaan srk-keskus, Heidi Peltola, kanttori Hanna Kataja, Choralia-kuoro
klo 12 perhemessu Vehmaisten srk-talo, Pirjo Tuiskunen, kanttori Katja Viljamaa
21.10. klo 10
Messukylän kirkko
Tuula Haavisto, liturgia Heidi Peltola, kanttori Heikki Hinssa
klo 12 Kaukajärven srk-talo, Olavi Heino, kanttori Heikki Hinssa
klo 17 Iltamessu Uudenkylän srk-talo, Kaisa Yrjölä. Aamu-unisten virkistävä messu kahdella aterialla. Messu sisältää Jumalan suuruuden ihmettelemistä eli ylistystä, opetusta,

virkistävää ja hoitavaa rukousta, ehtoollisen, rukouspalvelua ja yhteisen iltapalan. Pikkulapsille (3+) on pyhäkoulu ja kouluikäisille varkkikerho

Arkimessu 16.10. klo 12.30
Kaukajärven srk-talo
Touko Hakala ja diakoniatyöntekijät

Muut

Diakoniapäivä 12.10.
klo 12–16 Linnainmaan srk-keskus
Keitto+kahvi (1 €) klo 12–15.30.
Musiikkia Päivi ja Petri Ranta klo 14.
Kierrätysvaatteita ja muuta tavaraa, lääkärin ja terveydenhoitajan neuvontaa, reseptien uusintaa, rukouspalvelu, rajoitetusti parturin ym. palveluita. Messukylän srk:n diakoniatyö

Miesten syysretki Rajalan kämpälle 12.10. klo 17, paluu 14.10. klo 15
Lähtö Messukylän kirkolta. Vaellusta, marjojen ja sienten poimintaa, miehisten tunteiden jakamista, jaksamisen keventävää hoitoa. Ilm. Toukolle, touko.hakala@evl.fi tai p. 050 327 6302

Messukylän seurakuntakoulu 13.10. klo 10–16.30 Linnainmaan srk-keskus
Taivastielle auttaminen, kanttori Petri Karaksela. Miten minusta tuli minä ja sinusta sinä, yrittäjä Hanna Ikonen

Siioninvirsiseurat 14.10. klo 18
Kaukajärven srk-talo
Minna-Maarit Polvinen, Erkki Nieminen, Jari Nurmi. Kahvit
klo 17.30.

lidat ja Kallet – Kohtaamispaikka isovanhemmille ja lapsiperheille 16.10.
klo 9.30–11 Linnainmaan srk-keskus.
”Leivon, leivon leipäsiä” – leivotaan yhdessä. Seuraavat kokoontumiset: 13.11. ”Lilleri, lalleri - loruaamu, 11.12. ”Nyt syytämme kynttilän” - joulun valmisteluja. Tied. Ritva Fabrin 050 586 5183 tai Janne Kankainen 050 560 8361

Naisten aamukahvit 17.10. klo 9.30–11 Kaukajärven srk-talo
Pastori Heidi Peltola:
”Tanssien ylistän Sinua!”

Kaukajärven lähetyspiiri 18.10.
klo 14 Kaukajärven srk-talo
Terveisiä Malawista, Olavi Heino.

Jumalan kämmenellä -ilta 24.10.
klo 17.30–19 Levonmäen srk-koti

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut klo 10
Aleksanterin kirkossa
14.10. klo 10 Musiikkimessu, Jorma Pitkänen, Ari Rantavaara, kanttori Riikka Viljakainen. Aleksanterin lauluryhmä ja soitinyhtye. Kristjan Möisnik, basso. Messussa kuullaan mm. Buxtehuden kantaatti 112, kirkkokahvit ja Uskomme juuret -tilaisuus kryptassa

21.10. Opettajien Lähetysliiton kirkkopyhä, Seija Kuisma, Sade Siira, kanttori Markku Haavisto, Kamarikuoro Camena, Kirkkokahvit ja lähetystilaisuus kryptassa

Muut

Ehtoollishartaus 11.10. klo 17
Aleksanterin kirkko
Jorma Pitkänen

Uskomme juuret -tilaisuus 14.10.
klo 11.20 Aleksanterin kirkon krypta
Yhteiset juuremme juutalaisten kanssa, Seppo Norjanen. Musiikki Inkeri Hyrri, mukana Sade Siira, kirkkokahvit

Rukouksen ja ylistyksen ilta 17.10. ja 24.10. klo 18.30 Pyynikin kirkontupa

Pyynikin kirkontupa
Mustanlahdenkatu 21 A
klo 10 kahvit, klo 11 ohjelma, aamunsana, klo 12.30 lounas

Kirkontuvalla virkistystä moneen makuun, mm. aamuhartaus, lukupiiri, luentoja. Katso tarkemmat tiedot Kirkontuvan esitteestä. Lisät. p. 040 804 8771 tai keittiö 040 804 8772.
12.10. runot ja niiden todelliset taustat, Irja Kivimäki
17.10. Sirkku Heinäluoto soittaa kitaraa ja laulaa itse tekemiään lauluja
19.10. Raija Utukka-Syrjänen lukee kirjaa, hartaus Jorma Pitkänen
22.10. Tampere Seuran toiminnanjohtaja Heidi Martikainen tulee juttelemaan ”Miälin kiälin” tamperelaisen kanssa
23.10. jumpataan Pirjo Haapojan johdolla, terveydenhoitaja Ritva Määttä, miettään yhdessä hyvän mielen aakkosia
24.10. verenpaineen mittausta, Marja-Leena Pukema, Lotta Häyrinen lukee Terttu Lensun kirjaa Mummo vastaan muu maailma

TEISKON SEURAKUNTA

Messut klo 10
Teiskon kirkossa
14.10. Saila Munukka, Saija Siuko
21.10. Saila Munukka, Tuuli Muraja

Muut

Musiikkipyhäkoulu 14.10. klo 13.30 Kämnneniemen kerhohuone

Keski-Teiskon pyhäkoulu 14.10. klo 15 Teiskon srk-talo

Päivähartaus 24.10. klo 13 Teiskon kirkko
Saila Munukka

25.10. klo 18 Naisten hemmotteluilta Kämnneniemen kerhotilan ryhmätallassa, Aunessalmen puoleisessa päädyssä. Peili ja pyyhe mukaan. Osallistumismaksu 10 €, sis. hemmottelun ja iltapalan. Ilm. 22.10. mennessä diakoniatyöntekijä Pirjo Torikka p. 050 563 3724

KETÄÄN EI SAA JÄTTÄÄ!

Tarja Jokinen

Sairaanhoitaja
Pyynikin srk neuvoston jäsen

314

YHDESSÄ TEKEMISEN TAHTOTILA TAVOITTEEKSI!

TUULA LAITINEN
KRISTILLISDEMOKRAATIT (SIT.)
DIAKONISSA, VAMMAISTYÖN ERITYIS-
TYÖNTEKIJÄ (EL.)
TYÖKOKEMUKSENI PERUSTEELLA HALUAN EDELLEEN KULKEA ERITYISESTI NIIDEN VIERELLÄ, JOIDEN HÄTÄ ON SUURIN.
PIDETÄÄN YHTEYTTÄ!
EMAIL TUULA.MYOTATUULI@KOLUMBUS.FI
PUH. 05068223
WWW.TUULALAITINEN.NET

AITOA VÄLITTÄMISTÄ

84

97

Hannele Strömberg
- toimistopalvelupäällikkö
- kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunnan jäsen

Pekka Uusitalo
- taloustieteiden maisteri, HTM
- kirkkovaltuuston jäsen

Tämän ilmoituksen maksavat ehdokkaat.

71

Antti Punkari

- ekonomi, eläkeläinen
- vaimo Pirkko
- kolme poikaa ja kuusi lastenlasta

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin hallituksen varapuheenjohtaja 2009-2012

Kansallisen senioriliiton valtuuston puheenjohtaja 2008-2012

Tampereen valtuustoon

Antti Punkari

asialle puolestasi

Todellista seniorienergiaa:

- kunnallishallinnossa mukana jo yli 40 vuotta luottamushenkilönä ja palkollisena
- aktiivinen osallistuja ikäihmisten ja sotiemme veteraanien järjestötyössä sekä seurakuntien vapaaehtoistoiminnassa
- verenperintönä pohjalaisuus, rukiinen eväs maailman tuulia vastaan

Äänestä – numero on

KOKOOMUS

Tampereen Kirkkosanommat

11

Petri Lahtinen

Tuomiokirkon kuoro juhlii

TAMPEREEN TUOMIOKIRKON kuoro juhlistaa 105-vuotista taivaltaan juhlamessussa sunnuntaina 14. lokakuuta kello 10 Tuomiokirkossa. Ohjelmassa on muun muassa

Tampereen tuomiokirkon kuoro juhlistaa 105-vuotista taivaltaan messussa sunnuntaina 14. lokakuuta kello 10 Tuomiokirkossa.

kauneimpia hengellisiä lauluja. Kuoroa johtaa **Marja-Liisa Rautelo**.

Johanneksen kirkon kuorona aloittaneen kuoron perusti vuonna 1907 saman vuoden keväällä valmistuneen Johanneksen kirkon ensimmäinen kanttori **Heikki Kuusniemi**. Kun kirkosta Tampereen hiipakunnan perustamisen jälkeen tuli Tuomiokirkko 1923, muutettiin myös kuo-

ron nimi Tampereen tuomiokirkon kuoroksi.

– Kuusniemen sanoin taivotteena oli ”saattaa kirkon meno juhlallisemmaksi”. Pyrkimyksenä on jumalanpalvelusten musiikin elävöittäminen ja laulaminen Jumalan kunniaksi. Kuoron toiminta on peilannut kun-kin ajan ihmisiä ja ilmiöitä, ja sillä on ollut vaikutuksen-
sa myös ohjelmistoon, ker-
too historiankirjoja tutkinut

Marja Karvo, joka on laulanut kuorossa 29 vuotta ja toiminut myös sen johtajana.

Karvo on löytänyt dokumenteista hauskoja tarinoita esimerkiksi kuoron kesäretkistä sen alkuaikoina.

– Ylöjärvelle lähdettiin aamulla varhain. Ja matka tehtiin kävellen! Jumalanpalveluksessa laulettiin ja sen jälkeen nautittiin vieraanvaraisuudesta. Iloisella mielellä lähdettiin paluu-

Tule virkistymään senioritapahtumaan

Peltolammin senioritapahtuman aiheena on ”Arvon mekin ansaitsemme”. Tilaisuus järjestetään torstaina 25. lokakuuta kello 13 – 15 Peltolammin seurakuntakeskuksessa, osoitteessa Tilkonmäenkatu 4.

– Meidän arvomme ei ole siinä mitä teemme tai saamme aikaiseksi, vaan siinä, että me olemme. Aina arvokkaita Jumalan silmissä juuri sellaisina kuin olemme, miettii Härmälän seurakunnan diakonia-työntekijä **Päivi Weckström**.

Tapahtumassa laululla on merkittävä osuus. Tilaisuudessa lauletaan yhdessä Härmälän kanttorin **Markku Ylipään** johdolla tuttuja lauluja elämän eri aloilta.

– Musiikki virkistää mielen näin syksyn kynnyksellä. Iloitetaan elämästä yhdessä toisten kanssa, huumoria unohtamatta, lisää Weckström.

Mukana on myös Härmälän kirkkoherra **Antero Eskolin** ja muita seurakunnan työntekijöitä. Lopuksi on kahvitarjoilu.

Hannu Jukola

Ritva Lehtinen saa rentouttavaa hierontaa vapaaehtoistyöntekijä Liisa Järviseltä. Vuoroaan odottelee Mirjam Åkerman ja seuraa pitää vapaaehtoistyöntekijä Voitto Lähtenmäki. Kuva on otettu Peltolammin Torstaituvasta syyskuussa 2011.

TUOMIOKIRKKO-SEURAKUNTA

Messut klo 10 Tuomiokirkossa
14.10. kirkkokuoro 105 v., Mari Korhonen-Hieta, Olli Hallikainen, urkuri Matti Hannula, kanttori Tuomas Laatu, Tuomiokirkon kuoro, joht. Marja-Liisa Rautelo, Pyhäkoulu. Katso lisät. s. 12

21.10. Reijo Ylimys, Antero Niemi, urkuri Matti Hannula, kamarikuoro Cantionale, joht. Tuomas Laatu
Pyhäkoulu

Muut

Seniorifoorum 11.10. klo 13 Aleksanterin kirkon krypta. Edullinen kahvitarjoilu klo 12 alkaen
11.10. Hyvää ruokahalua seniorit – aiheena ravitsemus ja hyvinvointi; ruokapalvelun johtaja Paula Huikkola
25.10. Mitä tietoa lapset saavat saduista? kirjailija Kirsi Kunnas

Raamatun opetus

13.10. klo 13–17 Näsin sali, Seurakuntien talo
13.–14.10. la ja su klo 13–17.

”Isä meidän” -rukous.
Katso lisät. s. 10

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Viinikan kirkossa
14.10. Ismo Kunnas, Jussi Mäkinen, kanttori Veikko Myllyluoma
21.10. Jorma Satama, Jussi Mäkinen, kanttori Veikko Myllyluoma

Hiljainen iltakirkko 11.10. klo 19 Viinikan kirkko, Ismo Kunnas

ENGLISH SERVICE

With Holy Communion at the Old Church every Sunday at 4 p.m. After the service coffee and tea served. Sunday School for kids, Bible reflection
14.10. rev. Emmanuel Eneh and rev. Ville Aalo, after the service a coffee social in the Crypt of Aleksanteri Church
21.10. rev. Kati Eloranta

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Gudstjänst/Högmässan i Finlaysons kyrka varje söndag kl 10.30
För annan verksamhet eller eventuella ändringar se vårt programblad som finns i kyrka, Kyrkpressen, vår webb-sida www.tampereenseurakunnat.fi/ svenska eller ring 040 804 8150

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkisin ma-pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Klo 16–18 on myös pappi tavattavissa, klo 17 rukoushetki. Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Junnukappeli eli avoimet ovet kouluikäisille Aleksanterin kirkon kappelissa maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 14–16 alkaen

LEIRIT

TIIKERIN TASSU -leiri Torpalla syyslomalla 17.–19.10.
1.–6. -luokkalaisille.
Leirin hinta 36 €.

Sis. majoituksen, ruuan ja kuljetuksen.
Leirin ohjelmassa mm. aarteensintää, taidepaja, ”matka Afrikkaan” sekä tietysti mukavaa yhdessäoloa.
Lähtö 17.10. Kalevan kirkolta klo 13 ja paluu samaan paikkaan 19.10. n. klo 13 Ilm. 12.10. mennessä nuorisotoimistoon p. 03 2190 377 tai netissä www.trevlut.net/kaleva Ilmoittautuneille lähetetään leirikirje.
Tied. Jonna Aho p. 050 322 6335

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten ma-to klo 8–18 ja perjantaisin klo 8–14

LÄHETYSKAUPPA TASKU

Kauppakatu 13
Avoinna ma-pe klo 10–17 p. 040 804 8720
Isoäidin kutomia lämpimiä tumppuja, villasukkia, myssyjä ja hartiahuiveja sekä pehmeitä vauvan neuleita. Kauniita käsitöitä itselle tai lahjaksi

MATERIAALIPALVELU

Kaikille avoin kirjasto
Kytälänkatu 1 A, p. 040 804 8281
Avoinna ma-pe klo 9.30–15 ja torstaisin klo 9.30–17.
Laaja valikoima uskonnonlitta kirjallisuutta, musiikkia, elokuvia ja havaintomateriaaleja

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus - Kyläpaikka kaikenikäisille
Lähimmäisavunvälitys vanhuksille p. 03-2190 711 ma-to 8.30–10.30. Toimisto p. 03 2190 455 ma 9–17, ti-to 9–14.

Lokakuun näyttely:
Matti Itäranta, valokuvia.

Kyläpaikka, Otavalankatu 12 A, ma-to 10–14.
HUOM! Poikkea hakemassa Kyläpaikan tarkempi ohjelma!

Ma klo 14 **Kirjojen ystävät 15.10.** vieraana FT Panu Rajala, Hirmuinen humoristi - Veikko Huovisen satiirit ja savotat **22.10.** aiheena Waltari: valtakunnan salaisuus

Parillisen viikon keskiviikkoisin klo 10 **Leskien Klubi – kahvila**. Tervetuloa mukaan, kun pahin surusi on helpottanut.

Joka keskiviikko klo 13 **Nyt laulajaiset on**, eri laulattajia.
17.10. Jukka Silin ja Lauri Salo
24.10. Matti Sammal ja Vilho Salomaa

Torstaisin **Kotialttarin äärellä** klo 12.30 toivevirsiä ja klo 13 Päivähartaus **11.10.** majuri Pirjo Vallinsalo **18.10.** rovasti Aulis Raunio

Perehdytyskurssit vapaaehtoiseen vanhustyöhön – päiväkurssi ti **6.11.** jatkuen ti **13.11.** klo 13–15.
Tied. ja ilm. toimisto p. 03-2190455 tai kotisivuilta www.mummonkammari.fi

Viel on virtaa- ja tietsikka-t-paitojen myynti (4 20 €) toimiston aukioloaikoina. Paitojen tuotto käytetään nuorten työllistämiseen vanhusten ulkoiluavuksi. www.mummonkammari.fi

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihdeongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 389 1841.
Avoinna ma-to klo 7.30–13, pe klo 7.30–11.30.
Vaatepalvelu auki ma-to 7.30–12, pe klo 7.30–11.
Vaatepalvelun lahjoitukset p. 040 804 8143
Ilmainen puuro tai keitto asiakaskortilla ma-to 10–12 ja pe 9.30–11.

Lauantaiaukiolo

klo 10–13. Tarjolla puuroa, leipää ja kahvia.

Pullakirkko klo 10–12. Tarjolla leipää ja kahvia maksutta
14.10. Ilmari Karjalainen, Yhteiskunnallinen työ
21.10. Seppo Ahokainen, Ruokapankki

Keskiviikkohartaus

klo 9.45–10
17.10. Mustan Lampaan 30 v. Juhlagala. Valtakunnallisen asunnottomuuspäivän tapahtuma klo 12–18. Asunnottomien ehtoolliskirkko klo 17.30. Reijo Ylimys ja Ilmari Karjalainen.
24.10. Ismo Kunnas, Viinikan srk

Keskiviikkoklubi

keskiviikkoisin klo 13–14.45 Hengellinen avoin keskusteluryhmä päihteistä eroon pyrkiville naisille ja miehille.

Lue juttu Mustasta Lampaasta s. 3

MYÖTÄTUULI

Yhteinen vammaistyö

Pe 12.10. klo 12–16 Avoimet ovet lidesrannassa
Myötätuulen eli Yhteisen vammaistyön toimisto on muuttanut lidesrannan seurakuntakotiin, lidesranta 5. Tervetuloa tutustumaan!

Aurinkoklubi

lidesrannan seurakuntakoti, lidesranta 5
joka tiistai klo 17–19.30
– keskustelua ja kahvitte-
luea, gospel-lattaria, musiikkilä-
uantaa klo 19.30 ovet sulkeutuvat
Ota yhteys etukäteen
avustajatarpeen vuoksi
Mari Tuominen
p. 050 535 1139
Liisa Hoikkanen
p. 050 413 1909

Ti 16.10. klo 10–12 Omaishoitajien ryhmä
Kalkun seurakuntatalo, Pitkänienkatu 9

Kuurojentyö

Viittova olohuone
lidesrannan seurakuntakoti, lidesranta 5
joka keskiviikko klo 13–15
Yhteistä olemista ja viittomista.

Ma 22.10. klo 18
Kuurosokeiden raamattu- ja keskustelupiiri
Kuurosokeiden toimintakeskus, Insinööri- 10

Ti 23.10. klo 16
Viittomakielinen seurakuntapiiri
Myötätulessa, Ilmarinkatu 10

Su 4.11. klo 14 KUUROJEN 104. KIRKKOPÄIVÄ
Messu Aleksanterin kirkossa, Pyynikin kirkkopuisto.
Kirkkokahvit ja juhla ”Ilo polvella” alakerran Kryptassa.
Ilmoita mahdollinen ruokavaliosi 26.10. mennessä sirpa.toivo@evl.fi tai p.050 561 1028

Näkövammaistyö

Ilmarinkatu 10
To 11.10. klo 13 Apuväline-esittelyä palveluohjaaja Taina Alanen Aleksintuvalta
Pe 12.10. klo 10–12 Vertaistukiryhmä - keskustelua, sanomalehdenlukua, asiointimahdollisuus lähialueella ja päivähartaus
To 18.10. klo 12–18 Avoimien ovien päivä
klo 13 gerontologian prof. Marja Jylhän luento
Pe 19.10. klo 10–12 Vertaistukiryhmä
Ke 24.10. klo 13 Miestenpiiri
Veikko Rantalainen laulaa ja laulattaa

RuokaNysse ottaa vastaan puutarhan satoa

matkalle, välillä keitettiin kahvit, välillä raukui laulu ja illansuussa päästiin takaisin kotiin väsyneinä, mutta tyytyväisinä.

Jumalanpalvelusten lisäksi kuoro on laulanut saaraa- ja vanhainkotivierailuilla sekä erilaisissa juhlissa. Se on pitänyt runsaasti konsertteja sekä kotikirkossaan että useilla paikkakunnilla Suomessa ja ulkomaila. ■

TAMPEREEN SEURAKUNTIEN diakoniatyön Ruokapankkiin voi tuoda lahjoituksena omenoita tai muita puutarhan tuotteita. Ne jaetaan vähävaraisille ihmisille RuokaNysse-autosta, joka kiertää ympäri Tamperettä.

Ruokapankki toivoo, että tuotteet olisi pussitettu valmiiksi. Isompia laati-koitakin otetaan vastaan ilomieliin! Ruokapankista

voi tarvittaessa hakea pus-seja.

Lahjoituksia voi tuoda aamuisin kello 8.30–9.30 Ruokapankkiin. Ruokapankin uusi osoite on Kuoppamäentie 10.

Tiedustelut: Ruokapankin johtaja Seppo Ahokainen, p. 040 554 1063. ■

Outart

Pekka Haavisto luennoi raamattuluentosarjassa

KANSANEDUSTAJA Pekka Haavisto luennoi raamattuluentosarjassa 23. lokakuuta aiheesta sota ja rauha yhdessä teologian tohtori Niko Hutusen kanssa.

Tampereen seurakuntien, Ahjolan ja Pirkanmaan Pipliaseuran järjestämä luontosarja käsittelee raamatua erilaisista näkökulmista niin tieteeseen, historian kuin

yksilön subjektiivisen kokemuksen kautta. Luennot pidetään Vanhan kirjastotalon luontosalissa tiistaisin kello 18–20.

Luentosarja jatkuu 20.11. teemalla raha ja velka. Ai-hetta käsittelevät teologian tohtori, tuomiorovasti Olli Hallikainen ja kansanedustaja Kimmo Sasi. ■

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su-to klo 18–01 sekä pe ja la klo 18–03, p. 010 190 071 sekä www.evl.fi/palvelevanetti

PÄIVÄRAAMATTUKOULU

Päiväraamattukoulu torstaisin klo 9.30–13 Kalevan kirkon srk-salissa
Omin voimin yksikään menesty. **4.10.** Saul – ensimmäinen kuningas, 1. Sam.11.15, Mari Korhonen-Hieta, Terve hengellisyys, Ps. 51, Seppo Lappalainen
11.10. Kuukauden vieras: Pirjo Salminen, aihe: Jumalan kuvaksi/Herran armo on suuri /Ps. 103, Urpo Taponen

Tied. pastori Ville Aalo p. 050 468 8484 ville.aalo@evl.fi

RAAMATTUENTO

Voimasanoja Isosta Kirjasta -luentosarja Vanhan kirjastotalon luontosalissa tiistaisin klo 18–20
Luentosarja käsittelee Raamattua erilaisista näkökulmista niin tieteeseen, historian kuin yksilön subjektiivisen kokemuksen kautta.
23.10. Sota ja rauha, kansanedustaja Pekka Haavisto, teologian tohtori Niko Huttunen, Helsingin yliopiston eksegetiikan osasto. Lisätietoja s. 13

RETKET/MATKAT

Äitien ”pakoretki” virkistävään Jyväskylään la 27.10. Lähtö klo 9 Härmälän kirkolta, paluu n. 18.30 samaan paikkaan. Ohjelmassa aamukahvit Jämsässä, mahdoll. ostaa joulusuklaat Pandan tehtailta, lounas Jyväskylän sydämessä ja aikaa ostoksille, rauhoittavan kirkkohetken kautta kotimatalle. Hinta 20 €. Ilm. viimeistään 19.10. virastoaikana srk-toimistoon p. 040 804 8159
Matkalla mukana perhetyön pappi Päivi Repo p. 050 338

2022 ja nuorisotyönohjaaja Anne-Katriina Niemi p. 050 308 3263

Retki Sääksmäen kirkkoon ja Pappilanniemen leirikeskukseen ti 30.10. Lähtö klo 9.45 Pyynikin torin kellon alta ja klo 10 Mustanlahdenk. 21 kirkontuvan edestä. Hinta 30 €, sis. lounaan, kahvit, rantasaunan ja matkat. Ilm.16.10 mennessä Kaisu-Leena Taulu p. 050 554 2428

Maata Näkyvissä -festarit 16.–18.11. Viikonloppu Turussa! Lähtö Keskustorin Vanhalta kirkolta pe 16.11. klo 16. Paluu su 18.11. n. klo 17.30. Reissun hinta tamperelaisille 45 €, sis. matkat, liput, majoituksen ja ruuat. Huom! Alternatiivipommisuoja ei sisälly pakettiin, katso sen varausohjeet www.maatanakyvissa.fi. Ilm. 30.10. mennessä osoitteessa www.treviut.net/retket

Talvilomamatka Tunturihotelli Vuontispirtille 23.2.–2.3. Alueella on hyvin hoidettu latuverkosto. Voit tehdä eripituisia lenkkejä monipuolisessa maastossa. Majoitus 2hh aik. 297 €, lapset 4–14v. lisävuoteessa 148 € ja vuodepaikalla 220 €. Bussikuljetus 140 €/hlö. Hintaan sis. iltapala tulopäivänä, aamiainen, retkievät ja päivällinen sekä liinavaatteet. Varaukset ja tied. p. 050 520 9012. Matkalla mukana Yrjö E Seppälä sekä Hannu Kilpeläinen

Matka Israeliin 14.–21.4.2013. Lähde kanssamme kokemaan unohtumattomia elämyksiä keväisessä Israelissa. Pääkohteet Jerusalem ja Tiberias, joista tehdään päivittäin retkiä Raamatun pyhille paikoille. Matkalla mukana Pirkko ja Terttu Välimäki sekä Olli Seppänen KRS. Opas Imad Garaisi. Suorat päivälennot Finnairin koneella. Hinta puolihoidolla 1460 € + retket. Tied. ja ilm. lokakuun loppuun mennessä Pirkko ja Terttu Välimäelle, puh 050 044 9884.

Vastuullinen matkanjärjestäjä Toiviomatkat

RUKOUKSEN TALO

rukouksentalo.fi

Keskusta, Kyttälänk. 1 Yhteistä rukousta joka arkiamu klo 9–11
Nuorten rukouskoulu Preikkari paritt. vkon ma klo 18
Nuorten Praisekuoro- ja bändi parill. vko ma klo 18

Hervanta
Aamurukous ke klo 8–9 Cafe Olohuone, Duon kauppakeskus Aamurukoushetki la 9–10
Hervannan kirkon kappeli, Lindforsinkatu

Haukiluoma
Haukiluoman kerhuhuone, Tyvik. 11.
Hoitavan rukouksen illat maanantaisin klo 18.30
29.10., 19.11. Esirukousillat torstaisin klo 18.30
25.10., 8.11., 29.11.

Tulevaisuuden ja toivon illat perjantaisin klo 18.30
12.10. Reino Virtanen
16.11. Jukka Hammaren

Varhaisaamun rukoushetket/ Aamurukoussolu
Koivistonkylän srk-koti ma ja ke klo 6–7.30. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010
Kissanmaan srk-koti ma klo 7–8. Tied. Kirsti Jokihaara p. 040 590 3256

SEMINAARIT

Avoim ekumeeninen seminaari 12.10. klo 9.30–12.30 Ortodoksinen kirkko, Nikolainsali
Mitä kirkko on Pyhän Hengen yhteisönä ja mitä sen jäsenyyss merkitsee? Katso lisät. s. 16

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26
PL 226, 33101 Tampere
p . (03) 219 0111

(vaihte), avoinna 8.30–15.45
Katutason asiakaspalvelupiste
· Keskusrekisterin asiakaspalvelu
· Hautaustoimen asiakaspalvelu
Avoinna arkisin klo 8.30–15, torstaisin klo 17 asti

SILMUKKA

Pispalanvaltatie 16 C.
Avoinna ma, ti, to klo 9–13, ke klo 9–17, pe suljettu.
Avoimessa kahvilassa voit lukea päivän lehden tai hoidella puhelimitse virallisia asioitasi. Käytössäsi tietokone (tulostusmahdollisuus). Kun tarvitset neuvoja tai opastusta sosiaalitoimeen, työttömyyteen ym. liittyvissä asioissa, tervetuloa juttusille! Tied. sosiaaliohjaaja Satu Tahlo-Jortikka p. 050 558 0231.

TAMPEREEN RAAMATTUKOULU

www.tampereenraamattukoulu.net
Kalevan kirkon srk-salissa maanantaisin klo 18.30

8.10. Daniel Brecher, Juutalaisin silmin -luentosarja
15.10. Hannu Karvonen, Matteuksen evankeliumi

TANSSI

Pyhän tanssin ryhmä **16.10.** ja **23.10.** klo 18–19.30
Uudenkylän srk-talo. Ryhmässä tutustutaan vanhaan kirkolliseen perinteeseen ilmaista uskon ja elämän kysymyksiä tanssin keinoin.
Teemoina ovat mm. vuodenaajat, henkinen ja hengellinen kasvu sekä omat elämänkysymykset.
Harjoittelemme muutamia koreografioita myös tuttuihin suomalaisiin virsiin. Mukaan tarvitset avointa mieltä ja mukavat vaatteet. Ryhmää ohjaa pastori, ryhmätanssin ja pyhän tanssin ohjaaja Heidi Peltola

TUOMASMESSU

21.10. klo 18 Aleksanterin kirkko. ”Kuulen äänesi”

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

ESIKOISLESTADIOLAISET
Kunjentaival 22, 33100 Tampere
(Vastapäätä Viinikan kirkkoa)
Seurat
Pyhäpäivisin klo 15.00
Kanssapuheet (raamatun tutkiminen)
Tiistaisin klo 13.00 ja torstaisin klo 18.30
Nuortenilta
Tiistaisin klo 19.00

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Siioninvirsiseurat Su 14.10. klo 18 Kaukajärven seurakuntatalossa, Keskisenkatu 20. Kahvit klo 17.30.
Minna-Maarit Polvinen, Erkki Nieminen ja Jari Nurmi.
Ke 17.10. klo 19 Näsin srk-salissa, Näsilinnank. 26, Antti Punkari, Valto Käkälä, Sakari Suutala. Kahvit klo 18 alkaen. Järj. Tampereen eteläpohjalaiset ry.

KANSAN RAAMATTUSEURA Satakunnankatu 28, p. 223 1771
www.kansanraamattuseura.fi
Seniorifoorum 11.10. klo 13 Aleksanterin kirkon krypta. Hyvää ruokahalua seniorit – aiheena ravitsemus ja hyvinvointi, Paula Huikkola. Kahvit alk. klo 12.
”Isä meidän” -rukous 13.-14.10. klo 13–17 Seurakuntien talo, Näsin sali, Ilkka Puhakka.
Seniorifoorum 25.10. klo 13 Aleksanterin kirkon krypta. Mitä tietoa lapset saavat saduista? Kirsi Kunnas. Kahvit alk. klo 12.
Sanan lähteillä 25.10. klo 18.30 Vanha kirkko. Kelpaanko – totuudellista puhetta armosta! Satu Eerola,

Ilkka Puhakka. Musiikki Minna ja Jussi Pyysalo.
Nuoret aikuiset kokoontuvat perjantaisin klo 19 parillisilla viikoilla Glooria salissa, Kyttälänkatu 1, 2. krs. ja parittomilla viikoilla Tuomiokirkossa.

SLEY Luther-talo Pellavatehtaank. 19 Messu joka su klo 11, kirkkokahvit, Pyhäkoulu sekä Warkku-raamis parillisella vkolla.
Päiväpiiri ke klo 13
Evangeliset Opiskelijat ke klo 18.30
Keidas-illat la klo 18. Raamattupiiri, Naistenillat, Luther-talon kuoro jne. Tutustu ja tule mukaan! www.sley.fi/tampere

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS Nekalankulma 1
www.tampereenrauhanyhdistys.fi
Seurat sunnuntaisin klo 16 ja 17.45, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19.
To 11.10. klo 18.30 SRK:n seurat Tesoman kirkon seurakuntasalissa
Pe 12.10. klo 18.30 Alueelliset aviopuolisoillat kotiseurapiireittäin
Su 14.10. klo 16 seurat Ruoveden seurakuntatalolla
La 20.10. klo 18 Nuorten keskusteluilta
Tervetuloa! Seura-aikoina seurat kuunneltavissa osoitteesta www.tampereenrauhanyhdistys.fi eri Pirkanmaan rauhanyhdistyksiltä

TAMPEREEN

Kirkkosanomat

www.tampereenkirkkosanomat.fi

56. vuosikerta

♦ **Kustantaja:**

Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

♦ **Päätoimittaja:** Marja Rautanen, marja.rautanen@evl.fi

♦ **Toimitussihteerit:** Kirsi Airikka, kirsi.airikka@evl.fi ja Asta Kettunen, asta.kettunen@evl.fi

♦ **Toimitus:** Tampereen ev. lut. seurakuntien viestintä, tampereenkirkkosanomat@evl.fi, puh. 050 381 0970 ja 050 438 2716. Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.

♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa-yhtiöt, PL 279, 00181 Helsinki, ilmoitusmarkkinointi Jaana Mehtälä, puh. 020 754 2309, 040 509 4962, jaana.mehtala@kotimaa.fi

♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi. Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanomat

♦ **Taitto:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi, puh. 020 754 2333, fax: 020 754 2342.

♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy

♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi

♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl

♦ **ISSN:** 1237-9603, **äänite:** 1237-959X

♦ **Seuraavat lehdet ilmestyvät:** 23.10. aineisto 10.10. mennessä, 7.11., aineisto 23.10. mennessä

ASIANAJOTOIMISTO KNUUTINEN KY
 Asianajaja, varatuomari Pauliina Knuutinen
 * perhe- ja perintöoikeusasiat * asuntokauppa- ja kiinteistöriidat ym.
 Härmälänkatu 6-8 D, TAMPERE. Puh. (03) 343 9700
 www.talotaitokeskus.fi

ONNEN ILTA 23.10.
Finlaysonin kirkossa klo 18.00 alkaen
 Tilaisuudessa mukana "onnellisuusprofessori" Markku Ojanen ja musiikin ja hassujen höponöiden kanssa Ipe Vettenranta. Illan juontaa Päivi Niemi.
 Tilaisuudessa kerätään kolehti syrjäytyneiden nuorten projektin hyväksi.
 Tilaisuuden järjestää Tampereen NNKY

Ilmainen noutopalvelu

KESKUSTA
 Näsilinnankatu 21
 (03) 222 6821

TAMMELA
 Tammelan puistok. 37
 (03) 255 7502

HERVANTA
 Insinöörinkatu 30
 (03) 715 6337

**Tee päivän hyvä teko
 – osta tai lahjoita**

fida
 LAHETYSTORI
 www.lahetystorit.fi

**Simulle, joka olet menettänyt läheisesi
 - palveleva perheyriityksemme**

Tampereen HAUTAUSPALVELU OY
 Juhani Mäkipää

Teitä palvelevat myös:
Pekka Jokiranta
Jukka Mäenanttila
Mika Leinonen
Leena Mäkipää-Koivumäki

Meillä on yhteensä yli 70v. hautausalan kokemusta Tampereella.
PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN: 050 362 9690
 Kalevan puistotie 17 • (03) 255 4102 | Kauppakatu 12 • (03) 253 1720
 Aleksanterinkatu 15 • (03) 212 2137
 www.tampereenhautauspalvelu.fi

ASIANAJOTOIMISTO
ARJA LUOMA OY
 RONGANKATU 4 D,
 33100 TAMPERE
 PUH. (03) 2633 500

PIANONVIRITYKSET
Juha Yli-Knuuttila
Puh. 0400 669 799
Sähköposti:
pianonviritys@gmail.com

LAKITOIMISTO
RAJAMÄKI
Kaikki lakiasianne
Maksuton puhelin- ja sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenk. 2, 33100 Tre
010 666 4433
 vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

TraQ4u

TAMPEREEN KAUPUNKILÄHETYS RY
Aamu-korva
03/213 3533
joka aamu klo 5-9.
 Kun olet yksinäinen tai kaipaat luotettavaa keskustelukumppania, Aamukorva on kuulolla vuoden jokaisena päivänä.
 Paikallispuhelin hinnalla.

Virrassa

Jumala paratkoon, emme tunne A:takaan!

NÄIN SEN KIRJOITTI Aleksis Kivi: "Aapo: Jumala paratkoon! onhan laita, ettemme tunne A:takaan, aapisen ensimmäistä kirjainta, ja kuitenkin on sanantaito kristillisen kansalaisen välttämätön velvollisuus. Mutta siihen voidaan meitä pakoittaa lain mahdollisilla, kirkkolain mahdollisilla. Ja te tiedätte, mikä kruunun kone meitä vartoo ja meitä mieli temmaista hampaisiinsa, ellemme itsämme opeta kiltisti lukemaan. Jalkapuuhan meitä vartoo, veljet, musta jalkapuu, joka, ammoitaten jyrkästi ympyriäisillä lävillensä, maata röhöttää tuolla kirkon porstuassa kuin musta karju. Juuri tällä helvetin pihdillä on meitä rovestimme uhanut, ja saattaapa hän uhkauksensa toteuttaa, ellei hän näe meiltä jokapäiväistä ahkeruutta ja harjoitusta, se on varma asia."

Kiven Seitsemän veljestä ilmestyi ensimmäisen kerran yhtenä niteenä vuonna 1873. Suomalaisen taideproosan ensimmäinen klassikko oli ilmestynyt.

Tänään liehuvat Suomen liput. On Aleksis Kiven päivä ja suomalaisen kirjallisuuden päivä.

MINULLE Seitsemän veljestä on jättikokoinen teos, jossa on mustavalkoisia kuvia. Ne liittyvät vuonna 1939 valmistuneeseen elokuvaan, jonka ohjasi **Wilho Ilmari**. Varhaisiin lapsuusmuistoihin kuuluvat pimenevät illat, pirtin uunissa loimottava tuli ja isoisän rauhallinen ääni, kun hän luki seitsemän veljeksen vaiheista. Kirjassa on vieläkin tumma peukalon jälki muistona niistä lukutuokiosta, kun hän kohensi hiillosta hiilihangolla ja merkasi sivun peukalollaan.

Seitsemän veljestä oli lapsen mielelle värisyttävän jännittävä teos. Sen kieli kiehtoi ja kiehtoo yhä. Tarina kalveasta immetä, iloliemen kirjoittamat laulut ja Timon laulu oravasta sammalvuoteellaan painuivat syvälle sielun sopukoihin ja saivat mielikuvituksen lentämään. Vähän pelottikin.

ME SUOMALAISET olemme onnen suosikkeja, kun meillä on taipuisa suomen kiellemme. Tutkijat ovat löytäneet Kiven kielestä niin Raamatun, Kalevalan kuin silloisen puhe-suomenkin vaikutuksia. Olennaista on, ettei kukaan ole kirjoittanut niin kuin hän.

Mihin on kadonnut se suomen kieli, jossa "sanat suussani sulavat, hampahilleni hajoavat?" Kun niinkuttelu on taintunut, ovat tilalle tulleet sanottavan latistava mutettä ja ikään kuin. Niillä kumoutuvat järkevimmätkin analyysit. Mutettä on tilkesana, jossa mutta ja että yhdistyvät toisiaan kumoavaksi kammutukseksi puhumattakaan ikään kuin -yhdistelmästä, jolla puhuja kumoaa juuri sanomansa.

Kieli elää ja kertoo aina käyttäjästään, samoin kuin ajastaan. Kiven kielen ilmaisuvoima ei ole ohentunut 140 vuoden aikana. Siitä nousevat niin raamatulliset kuin sanalaskujen ja virsienkin mahlat, jotka peittoavat moninkertaisesti karut tekstit ja hymiöt.

KUINKA VELJEKSET etenivät opin tiellä? Kas näin: "Vallan vitkaan edistyi veljesten oppi, jota ei jouduttanut heidän opettajansa peloittava kiinteys, vaan päinvastoin kangisti aina enemmän heidän haluansa ja mieltänsä. Juhani ja Timo tunsivat tuskin enemmän kuin A:n; toisten taito oli kuitenkin astunut muutaman kirjaimen kauvemmas. Mutta huikean poikkeuksen heistä kaikista teki veli Eero, joka oli jättänyt aapiston ja harjoitteli tavaamista oikein vikkellästi."

Maila-Katriina Tuominen
 Kirjoittaja on kulttuuri- ja ihmisoikeustoimittaja.

Hannu Juvola

Kolumnia voi kommentoida osoitteessa
 www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi.

Terveystä ja hyvinvointia arkeen

fennokauppa.fi

Haavanhoito - Hygieniat - Inkontinenssi - Ensiapu - Terveys ja hyvinvointi - Liikunta - Apuvälineet

Pyydä ilmainen postimyyntiluettelo!

Fenno Medical Oy - 09 276 360 - asiakaspalvelu@fennomedical.fi

MITOIN KUIN MITOIN
UUSI ILME KEITTIÖÖN
- ovet, tasot, rungot
- vetimet, saranat
Runsas valikoima
ILMAINEN TARJOUS
SOITA: ARI 044 0806 631
ERKKI 050 0503 357
MIKKO 040 9311 466

Jalkahoito kotikäyntinä
45-50€
Kotisiivous 30€/tunti
Jalkojenhoidon ammattitutkinon suorittanut sairaanhoitaja
Satu Laurell
p. 050 558 0232

PERUNKIRJAT
Kauppakirjat. Testamentit ym.
ASIOINTIPALVELU
PEKKA VALTONEN
P. 375 3218, 0400 335 443
Joustavasti asiakkaan luona.
Myös iltaisin ja viikonloppuisin
Ilmainen puhelinneuvonta

• Säle-, rulla- ja puukaihtimet
• Terassi- ja ikkunamarkiisit
• Pimennys- ja paneeliverhot
• Taite- ja peili-ovet
• Parvekekaihtimet ja pystylamellit
• Lufalex-veikkikaihtimet
SUUNNITTELU, MITTAUS, ASENNUSPALVELU
Kaihdin Sampo
Sammonkatu 18, TRE P. (03) 255 0858, 0400 736 716
ks@kaihdinsampo.fi www.kaihdinsampo.fi

KOTI KAUNIIKSI
Verhoiluliike
Yli-Heikkilä
Verhoilua 30 vuoden kokemuksella
Hyvä valikoima huonekalukankaita
Nyyrikintie 1 Tampere
040 739 1822
www.kolumbus.fi/timylie

Kiinteistötoimisto
PEKKA MUSTAJÄRVI LKV

Pekka Mustajärvi
GSM: 0400 628 241
email: pmlkv@nic.fi
p. (03) 214 1111
fax (03) 212 6725
Mäntytie 3 A, 33200 Tampere
www.pekkamustajarvi.fi
Pävelen välittäen yli 30 vuoden kokemuksella.

Juhlat ja tilat
Juhlat Linkosuo juhlasaleissa. Tuomme juhlat ja tuotteet myös kotiin tai seurakuntasaliin. Tilaa ja nouda laajasta valikoimastamme.

LINKOSUO
- JUHLAPALVELUT -
LINKOSUON JUHLAPALVELUT
Buffet & Café Linkosuo Näsilinnankatu 26
p. 020 770 2483
www.linkosuo.fi
www.facebook.com/linkosuojuhlapalvelut

2012 jKr. © Ari Peura
NO SULLA OLI MONTA
TILAISUUTTA TÄNÄÄN?
JOO, MULLA ON
SILMÄT IHAN
RISTISSÄ !

Anne Tervo
Palvelujen
puolesta
www.annetervo.fi
387
SDP

Tekojen aika

Mauri Poussa
Työnohjaaja, varavaltuutettu
Kokoomus
www.mauripoussa.fi
70

KOTISIIVOUSTA
AMMATTITÄIDÖLLÄ
15 VUODEN
KOKEMUKSELLA.
Myös alv 0 % työ mahdollista,
kysy lisää.
Puh. 044 350 3649

PUOLUSTAJA
- elämän eri vaiheissa
TAMPEREEN
KAUPUNKILÄHETYS RY

HALUATKO KESKUSTELLA
PARISUHDETTASI ASKARRUT-
TAVISTA KYSYMYKSISTÄ?
PARISUHDEPYSÄKIN toiminta on tarkoitettu yli 60-vuotiaille naisille, miehille ja pariskunnille, jotka haluavat keskustella parisuhteeseen, seksuaalisuuteen ja erilaisiin elämäntilannemuutoksiin liittyvistä kysymyksistä ammattitaitoisen työntekijän kanssa. Ongelmien käsittelemisen myötä avautuu usein uusia mahdollisuuksia.
Parisuhdepysäkillä voi tulla joko yksin tai puolison kanssa yhdessä tai osallistua ohjattuihin keskusteluryhmiin. Tarkoituksena on löytää uusia voimavaroja, edistää seksuaaliterveyttä ja lisätä elämänhallintataitoja.
Keskustelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia.
Lämpimästi tervetuloa!
PARISUHDEPYSÄKKI
Käyntiosoite:
Tuomiokirkonkatu 15 D 43, 4. krs
Soita ja varaa aika: 040 592 6496

ANNA-KAISA
IKONEN
IHMINEN

KATSE
• tulevaisuuteen
• lasten ja nuorten kasvuun ja kehitykseen
• hyvään ja aktiiviseen ikääntymiseen
• kokonaisvaltaiseen kaupunkikehitykseen
• talouteen ja elinvoimaan
KOKOOMUS 24
Ilmaisen maksaa Anna-Kaisa Ikonen nauttii.

Anne Liimola
Lastentarhanopettaja
Liittopuheenjohtaja
Pidetään huolta,
kannetaan vastuuta!
www.anneliimola.fi
Kunnallisvaalit 28.10.
Muista äänestää!
343
SDP

Maksettu itse

Lisää välittämistä
ja vastuuntuntoa!
MATTI HELIN
Tampereen diakoniajohtaja
(virkavapaalla)
pastori, valtiotieteiden tohtori
Perheiden ja ikäihmisten
asialle Tampereen valtuustoon.
Tule mukaan: www.mattihelin.fi

KOKOOMUS
Kuntavaalit • Tampere
18

Ilmoituksen maksaa Matti Helin

ROHKEUTTA VÄLITTÄÄ!
LEENA RAUHALA
PÄÄTÖKSIÄ SYDÄMELLÄ
JA KOKEMUKSELLA
TAMPERELAISTEN
PARHAAKSI.
WWW.LEENARAUHALA.FI
292

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITTIKKAA.

ILMOITUKSEN MAKSAJA: LEENA RAUHALA

Solmuja Parisuhteessa –neuvontaa
Parisuhteen kriisitilanteessa
Neuvontajakso sisältää kahdeksan 2 h tapaamista, hinta 75 €/kerta.
Tapaamisaikoja myös iltaisin ja viikonloppuisin. Kysy tarkempia tietoja neuvojilta!
Anne Karhola
050 522 0620
anne.karhola@sci.fi
Maritta Oksi-Helminen
040 504 2037
marittahelminen@hotmail.com
Lisätietoa Solmuja Parisuhteessa –neuvonnasta www.katajary.fi **kataja**

Aito ja Oikea
REMONTTIMYYNTI

J.I. WAHLBERG Oy
Vuodesta 1891
Hämeenkatu 27, Tampere

Tulemme toimeen, vaikka meillä on eri näkemyksiä. Pastori Jorma Katainen Tampereen adventtiseurakunnasta, kirkkoherra, isä Zenon Strykowski ja sisar Theresa Jezl katolisesta Pyhän ristin seurakunnasta, kappalainen Jukka-Pekka Ruusukallio Harjun ev.lut. seurakunnasta, kirkkoherra, isä Markku Toivanen Tampereen ortodoksisesta seurakunnasta, toimitusjohtaja Piia Nurmela Tampereen Nuorten Naisten Kristillisestä Yhdistyksestä, pastori Ville Aalo Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymästä, pastori Petteri Arasalo Tampereen Helluntaiseurakunnasta ja kirkkoherra Veli-Pekka Järvinen Harjun ev.lut. seurakunnasta tapaavat. Paikkana on Tampereen keskellä sijaitseva Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen kirkko, jossa pidetään ekumeenisen seminaarin aamuhartaus.

Ekumenia

► Ekumenia tulee kreikkankielen sanasta *oikoumene* ja tarkoittaa koko asutua maailmaa. Ekumenia on toimintaa, johon kirkot ja kristilliset yhteisöt osallistuvat omista tunnustuksistaan käsin. Liike syntyi 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa.

Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN) on maassamme toimivien kirkkojen, kristillisten yhteisöjen ja seurakuntien yhteistyöjärjestö. Se on perustettu 1917.

Jäseniksi voidaan hyväksyä yhteisöjä, jotka tunnustavat Herran Jeesuksen Jumalaksi ja Vapahtajaksi Raamatun mukaan. Tavoitteena on hajallaan elävän kristikunnan saattaminen keskinäiseen yhteyteen.

Jäsenkunnan muodostaa 11 jäsenkirkkoa, 5 tarkkailijakirkkoa ja 18 kumppanuusjärjestöä.

Asekauppa on esillä neuvoston ohjelmassa koko ensi vuoden. Tammi-kuussa vietettävän kristittyjen ykseyden rukousviikon keskeisenä aiheena on kastittomien tilanne.

Lisätietoa: www.ekumenia.fi

Yhteistä ydintä etsimässä

– Ekumeeninen työ on kantanut hedelmää, kristityt uskaltavat tutustua toisiinsa. On hyvä kohdata omat ensin, sitten on helpompaa kohdata vieraita.

Näin miettii Tampereen ortodoksisen seurakunnan kirkkoherra, isä **Markku Toivanen**.

Muutamia vuosikymmeniä siten oli vielä epäluuloa.

– Ekumeenisen työn tuloksena uskallamme tulla katsomaan: ”ai teillä tehdään noin ja meillä tehdään näin”. Kulttuurien kohtaaminen on luontevaa.

Evangelis-luterilaisen kirkon piispat viittasivat tähän uusiessaan ohjetta tilojen käytöstä. He totesivat, ettei ole estettä lainata seurakunnan tiloja kristillisille kirkkoille näiden toimituksia varten. Koska Suomessa toimii aiempaa enemmän kristillisiä yhteisöjä, niistä ei katsota tarkoituksenmukaiseksi laatia tyhjentävää listaakaan.

– Kristityt eri järjestöissä nähdään Jumalan lapsina. Vaikka eroavuuksia opillisissa tulkinnoissa on, se ei saa estää kanssakäymistä. Kirkkomme ovet ovat avoinna kaikille, sanoo **Jorma Katainen** Tampereen adventtiseurakunnasta.

– Seurakuntana osallistumme yhteiskristillisiin tilaisuuksiin. Itse olen mukana Tampereen alueen yhteiskristillisissä neuvotteluissa ja tapahtumissa. Ne ovat rakentavia.

– On silti hyvä säilyttää identiteetti omasta hengellisestä kodista. Nykyisin on vallalla hengellinen shoppailu: mennään sinne, missä on tarjolla kiinnostavinta ohjelmaa, hän harmittelee.

Adventtiseurakunnissa ehtoolliseen voi osallistua myös ei-seurakuntaan kuuluva.

Pastori **Tapio Lohikko** Tampereen Baptistiseurakunnasta kaipaava mahdollisuutta perustaa Suomen Ekumeenisen neuvoston alaisia paikallisosastoja.

– Tämä toisi ekumenian lähemmäksi paikallisseurakuntia, koska ne joutuisivat perehtymään siihen, mitä käsite tarkoittaa, ja miettimään suhdettaan siihen.

Päämääränä kristittyjen ykseyt

Ekumeenisia tekoja tapahtuu usein, sanoo katolinen sisar **Theresa Jezl**:

– Joka sunnuntain messussa on vieraita toisten kirkkokunnista. Ainoa vaikea asia on, että vain katolilaiset voivat saada ehtoollisen katolisissa messuissa.

– Voimme käydä toisten kirkon jumalanpalveluksessa ja tilaisuuksissa.

Emme voi osallistua ehtoolliseen, mutta voimme rukoilla, laulaa virsiä ynnä muuta.

Tampereen ev.lut. seurakuntien englanninkielistä toimintaa vetävän pastori **Ville Aalon** mielestä ekumeeninen teko lähtee avoimesta mielestä.

– Upeaa olisi, jos menisimme tutustumaan muiden kirkkokuntien toimintaan; ymmärtäisimme ja oppisimme arvostamaan tätä kautta heidän tapojaan paremmin. – Ekumeenista on toiminta, jossa kuullaan toista, määrittelee Suomen Ekumeenisen Neuvoston pääsihteeri, pastori **Heikki Huttunen**, joka edustaa Suomen ortodoksista kirkkoa Kirkkojen Maailmanneuvoston keskuskomiteassa.

– Kristinusko on ulospäin suuntautunut uskonto, johon ei kuulu sulkeutuneisuus. Sen opetus on aina avoin kaikille.

Huttunen tähdentää, että nyky-Suomessa ei ole varaa sulkeutuneisuuteen. Sillä on tuki väliä, mitä oppia seurataan:

– Jos jonkun Jumala on moni tai valta, pitää osata sanoa, että olet aivan väärillä poluilla.

Tähän viittaa myös Lohikko:

– Jos tiedetään jonkin ryhmän olevan hengellisesti sairas tai harhaoppinen, ei sellaisissa tilaisuuksissa käymiseen voi suhtautua välinpitämättömästi. Mutta lopullisen valinnan tekee jokainen itse.

Huttunen muistuttaa, että ekumenia on kristillinen liike.

– Voi luottaa siihen, että toinenkin näkemys on kristillinen, mutta Kristusta ei seurata samalla tavalla. Tämä velvoittaa meitä etsimään yhteistä kiveä.

Ydintä etsitään sekä teologisella että käytännön tasolla.

– Suomalainen ekumenia on

vahvasti kadun tallaajien ja seurakuntalaisten liike.

Seminaarissa ja viikolla lähemmäs toisiamme

Huttunen muistuttaa, että yksi kristittyjä yhdistävä tekijä on Raamattu. Tampereen seminaari onkin osa Suomen Pipliaseuran ja raamattutyön 200-vuotisjuhlintaa.

Ekumeenisen Vastuuviikon teemana 21.–28. lokakuuta on uskonnonvapaus ja siihen liittyvä pakolaisuus.

Teiskossa on 28. lokakuuta tapahtuma, jossa messun jälkeen kongolainen **Robert Shabulinzenze** kertoo elämäntarinansa.

– Tämän vuoden teemat, ihmisoikeudet ja uskonnonvapaus ovat polttavan ajankohtaisia aiheita. Jokaisella on oikeus tunnustaa uskonnollista vakuumustaan julkisesti, sanoo Teiskon vt. kirkkoherra **Tero Matilainen**.

– Uskonnot on viime vuosina alettu nähdä syyllisinä erilaisiin konflikteihin ja jännitteisiin, vaikka todelliset syyt ovat usein poliittisia ja etnisiä. Uskontoa voidaan käyttää väärin vihanpidon välineenä ja oikeuttajana, ja tästä on viikon yhteydessä mahdollisuus sanoutua irti.

Matilainen näkee ekumeenisuuden kristittyjen yhteisrintamana ihmisarvoisen elämän ja yksilön- ja ilmaisuvapauden puolesta.

– Suomessa vaikuttavien kristillisten kirkkojen välillä on jonkin verran näkemyseroja esimerkiksi Lähi-idän kysymyksessä. Voisimmeko Vastuuviikon keskustelun kautta löytää yhteisiä näkemyksiä?

Asta Kettunen

Hengelliseksi rakennukseksi

Suomen Ekumeenisen neuvoston syyskokous järjestetään Tampereella 11.–12. lokakuuta. Asialistalla on muun muassa Medialähetys Sanansaattajien hakemus neuvoston kumppanuusjärjestöksi.

Yleisölle avoimia tilaisuuksia on kaksi. Torstaina 11.10. kello 17.30 Finlaysonin kirkossa (Puu-villatehtaankatu 2) järjestetään Perheiden iltakirkko. Esiintymässä ovat Joyseeds-kuoro, Vuoden Mrs. Finlayson, lapsityönohjaaja **Raija-Liisa Vuorio** sekä Tampereen hiippakunnan piispa **Matthias Repo**.

Perjantai 12.10. alkaa kello 8.30 aamuhartaudella ortodoksikirkossa ja jatkuu sen Nikolain-salissa kello 9.30–13 seminaarilla *Elävät kivet – hengellinen rakennus*.

TT, pastori **Cay-Håkan Englund** (ev.lut.) käsittelee henkikastetta alkukirkossa. Yhtyeiden Raamattuseurojen raamatunkäännöstyön johtaja **Alexander M. Schweitzer** esittelee juuri suomeksi käännetyn Paavi Benedictus XVI:n kehotuskirjeen *Verbum Domini* (Herran sana).

Katolisen tiedotuskeskuksen

kirja julkaistaan syyskokouksessa. Sen näkökulma on voimakkaasti ekumeeninen.

– Paavi korostaa Raamatun luonnetta kirkkojen yhteisenä kirjana, kertoo Suomen Pipliaseuran pääsihteeri **Markku Kotila**.

Tampereen ev.lut. seurakuntien nuorten aikuisten toiminnan koordinaattori, pastori **Timo Pöyhönen** valottaa Uuden Verson näkökulmaa.

Puhetta johtavat journalisti **Maria Hattunen** (ort.) ja seurakunnanjohtaja **Usko Katto** (Suomen Helluntaikirkko).